Андижон пахтакорларининг ташаббусига қўшилиб, КПСС XXII съезди шарафига меҳнат зафарларини кўпайтирайлик!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 175 (1953). | 5 сентябрь, сешанба, 1961 йил. | Баҳоси 2 тийин

БАРЧА КОЛХОЗЧИЛАРГА, СОВХОЗЛАРНИНГ ВА «УЗСЕЛЬХОЗТЕХНИКА» УСТАХОНАЛАРИНИНГ ИШЧИЛАРИГА, РЕСПУБЛИКАНИНГ БАРЧА МЕҲНАТКАШЛАРИГА

Ўзбекистон КП Марказий Комитетида

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Андижон область қишлоқ хўжалик ходимлари кенгаши қатнашчиларининг мурожаатини маъқуллади ва барча область ҳамда район партия комитетлари зиммасига етиштирилган бутун ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб олиш учун, пахтанинг сифати учун, КПСС XXII съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани янада кенгроқ авж олдириш вазифасини юклади.

Азиз ўртоқлар, дўстлар!

Улуғ, қаҳрамон совет халқимиз ҳозир шавқ-завққа тўла, унутилмас кунларда яшамоқда. Жонажон Коммунистик партия Программаси проектидаги илҳомбахш сўзлар ҳар бир меҳнаткашнинг қалбидан чуқур жой олди. Ҳозир севикли социалистик Ватанимизнинг куч-қудратини фидокорона меҳнат қилиш, жонбозлик кўрсатиб ишлаш билан оширишдан кўра олижаноброқ ва бундан кўра юксакроқ иш йўқдир.

Ҳозир меҳнат аҳллари КПСС XXII съездини муносиб кутиб олиш, халққа, партияга, Ватанга зўр туҳфа ҳозирлаш туйғуси билан яшамоқдалар, меҳнат қилмоқдалар.

Коммунизм йўлида, партиянинг маркча-ленинча буюк ғояларини амалга ошириш йўлида меҳнат қилиш халқимизга ҳамиша қудратли куч бахш этиб келди ва бахш этмоқда.

Партия коммунизмнинг тўла тантанаси учун курашнинг улуғвор программасини чизиб берган ҳозирги пайтда ҳар бир совет кишисининг меҳнати, айниқса, муҳим ва фахрлидир. Бундай меҳнат унинг ҳаётини безайди, унга шон-шуҳрат, маъмурчилик ва қувонч келтиради.

Ана шунинг учун ҳам биз андижонлик пахтакорлар ўзимизнинг область кенгашимизда шу кеча-кундузги меҳнатимиз тўғрисида, бу йилги ҳосилнинг тақдири ҳақида очиқ-ойдин, ҳаяжонланиб гаплашиб олдик. Ҳосилимиз—етти йилликнинг учинчи йили ҳосили чиндан ҳам мўл, жуда баракали бўлди. Андижон районидаги Ленин номли, Ленин районидаги Хрушчев номли, Янгиқўрғон районидаги «Москва» Избоскан районидаги «Партия XX съезди», Наманган районидаги «Ленинград» колхозларида ва шунга ўхшаш бошқа ўнлаб илғор хўжаликларда гектаридан қирқ-қирқ беш центнердан пахта олинишини таъминлайдиган даражада ҳосил тўпланди.

Қадрли ўртоқлар! Бундай мўл ҳосил қанчалик зўр меҳнат ва ғайрат эвазига тўпланганлигини ўйлаб кўринг. Табиат инжиқликлари: баҳорги ёғингарчилик, дўл каби хавф-хатарни, ғўзанинг авжи ўсиш даврида эса сув танқислигидай офатни енгишга тўғри келди.

Қийинчиликлар ўтиб кетди. Қийинчиликларни енгиш учун курашда пахтакорларнинг маҳорати янада ортди, уларнинг иродаси тобланди.

Деҳқонларнинг доно устози ва содиқ дўсти Никита Сергеевич Хрушчев етиштирилган ҳосилни уюшқоқлик билан, сира нест-нобуд қилмасдан йиғиштириб олишга чақиряпти. Ҳозир бу — энг асосий энг муҳим ишимиздир.

Бу йил Ватанга камида 750 минг тонна «оқ олтин» топширамиз деб юксак ватанпарварлик мажбурияти олганлигимизни ҳаммамиз яхши биламиз. Биз КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг юксак минбаридан туриб, бу сўзимизни тантанали равишда тасдиқлаганмиз.

Республикамизнинг ҳамма еридаги сингари областимизда ҳам пахтачилик комплекс механизацияга асосланган техника тараққиёти йўлидан боряпти. Биз бу тўғри йўлдан ҳеч қачон оғишмай борaверамиз!

Шахта ва конларнинг, фабрика ва заводларнинг, колхоз ва совхозларнинг коллективлари ўз меҳнат зафарлари тўғрисида зўр ифтихор ва қувонч билан рапорт берадиган кунга, КПСС XXII съездининг очилиш кунига оз вақт қолди.

Маълумки, **областимиз колхоз ва совхозлари Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXII съезди очиладиган кунгача давлатга камида 520 минг тонна пахта сотишга аҳд қилдилар.** Бу тарихий кунни Андижон районининг меҳнаткашлари давлатга 33.170 тонна, Олтинкўл районининг меҳнаткашлари 17.690 тонна, Балиқчи районининг меҳнаткашлари 13.310 тонна, Бўз районининг меҳнаткашлари 7.000 тонна, Ворошилов районининг меҳнаткашлари 21.980 тонна, Жалақудуқ районининг меҳнаткашлари 10.160 тонна, Избоскан районининг меҳнаткашлари 25.990 тонна, Қўрғонтепа районининг меҳнаткашлари 30.170 тонна, Ленин районининг меҳнаткашлари 33.300 тонна, Марҳамат районининг меҳнаткашлари 22.500 тонна, Наманган районининг меҳнаткашлари 30.000 тонна, Норин районининг меҳнаткашлари 21.500 тонна, Пахтаобод районининг меҳнаткашлари 25.120 тонна, Сталин районининг меҳнаткашлари 20.180 тонна, Уйчи районининг меҳнаткашлари 32.800 тонна, Учқўрғон районининг меҳнаткашлари 27.780 тонна, Холдевонбек районининг меҳнаткашлари 15.320 тонна, Хўжаобод районининг меҳнаткашлари 29.600 тонна, Чинобод районининг меҳнаткашлари 14.580 тонна, Янгиқўрғон районининг меҳнаткашлари 20.100 тонна, Косонсой районининг меҳнаткашлари 11.660 тонна, Тўрақўрғон районининг меҳнаткашлари 47.280 тонна, Чуст районининг меҳнаткашлари 13.200 тонна пахта сотиш билан кутиб олишга аҳд қилдилар.

Бу иш бизнинг қўлимиздан келади, бу ишга қурбимиз етади. Ўзбекистоннинг барча пахтакорлари КПСС XXII съездига ҳозирлаётган меҳнат совғасига ўзимизнинг салмоқли ҳиссамизни қўшиш — бизнинг шон-шараф ишимиздир. Совет Иттифоқининг барча халқлари олдидаги ватанпарварлик ва интернационал бурчимиздир.

Йиғим-теримнинг қизғин пайти бошланди. Ҳозир шундай фурсатки, ҳар бир кун, ҳар бир соат ҳам ғаниматдир. Ватанимизнинг бебаҳо бойлиги—мўл «оқ олтин» учун ҳал қилувчи жанг бошланди.

Энди ҳамма иш ўзимизга, уюшқоқлигимизга ва интизомлилигимизга боғлиқдир, барча меҳнат ресурслари ва техникадан моҳирлик билан оқилона фойдаланишимизга боғлиқдир.

«Партиямизнинг бўлажак съезди муносабати билан олган мажбуриятларини бажараётган саноат корхоналари, қурилишлар, колхозлар, совхозларнинг коллективларига шон-шарафлар бўлсин! Завод ёки колхознинг ҳар гал планни бажариши ҳам парвоз қилиш билан, келажак томон парвоз қилиш билан тенгдир». Қадрли Никита Сергеевич Хрушчевнинг бу сўзлари бизда қанот пайдо қилмоқда, бизга янги куч ва ғайрат бағишламоқда.

Қишлоқдаги ҳар бир меҳнаткашнинг жанговар ўрни шу топда пахта терилаётган жойда, мажбурият бажарилишининг тақдири ҳал қилинаётган жойдадир. **Ҳамма — далага! Ҳамма — пахта теримига!** Бугунги куннинг шиори ана шундай. Бирорта колхоз ва совхозда, бирорта район марказида пахта учун курашнинг умумхалқ ишига ўз ҳиссасини қўшмаган киши қолмаслиги керак.

Биз шаҳарликларга — ишчиларга, хизматчиларга, ҳосилни йиғиб-териб олишда пахтакорларга кўп марта ёрдам қилиб келган кишиларнинг ҳаммасига мурожаат қиламиз. Қадрли дўстлар! Колхоз ва совхозлар етиштирилган мўл ҳосилнинг ҳаммасини мавсумнинг қизғин пайтида ўз кучлари билан вақтида териб ололмайдилар. Шунинг учун корхоналарингизнинг, қурилишларингизнинг, ташкилотларингизнинг ишига ҳалал етказмасдан, етиштирилган мўл ҳосилни йиғиб-териб олишда колхоз ва совхозларга бу йил ҳам ёрдамлашингиз. Бу—йиғим-терим ишларини совуқ тушмай туриб муваффақиятли тамомлаш, пахта сифатининг пасайишига йўл қўймаслик ва ҳосилнинг сўнгги кўрагигача давлатга топширилишини таъминлаш имконини беради.

Илғор хўжаликларнинг кўп йиллик тажрибасидан маълумки, ишнинг муваффақияти дастлабки кунданоқ йиғим-теримнинг яхши уюштирилишига боғлиқдир. Ҳар бир механик-ҳайдовчи ўз нормасини тўла ва ортиғи билан бажариши учун ҳамма шароитларни яратиб бериш керак.

Механизаторлар, пахта териш машиналарининг механик-ҳайдовчилари олдида катта ва фахрли вазифа турибди. **Улар бу йил терим агрегатлари билан 125.000 тонна пахтани териб олишлари ва камида 217.000 тонна пахтани тайёрлов пунктларига қоп-қанорсиз етказиб беришлари керак.**

Бизда чинакам меҳнат намуналарини такрор-такрор кўрсатган механизаторларнинг жанговар отряди бор. Маннон Жалолов, Мўттихон Жумабоева, Эъгибор Набиева, Маҳкам Ахмадалиев, Шодмоной Раҳмонова, Ғаффор Сатторов ва бошқа шу каби кўплаб терим машиналарининг механик-ҳайдовчилари 200-250 тоннадан ва ундан ҳам кўпроқ пахта териш мажбуриятини олдилар.

Биз шонли механизаторлар ўз сўзларининг устидан чиқадилар ва пахтачиликда техника тараққиёти учун курашнинг биринчи сафларида борадилар деб, қаттиқ ишонамиз.

Ажойиб теримчиларимиз ўзларининг бой традицияларига эга. Бу теримчиларнинг кўпчилиги мавсумда 7-10 минг килограммдан ва ундан ҳам кўпроқ пахта терганлар. Биз Қумрихон Рустамова, Офтобхон Ўлонова, Ҳалимахон Алиева, Сайёрахон Қўчқорова, Зарифа Ғаниева ва шунга ўхшаш кўпгина ажойиб чевар теримчилар билан фахрланамиз. Минглаб теримчилар уларга эргашадилар. Пахта далаларимиздаги ҳормас-толмас қаҳрамон аёлларга офарин! Уларга шон-шарафлар бўлсин!

Колхоз ва совхозларнинг раҳбарлари дала шийпонларида мазали иссиқ овқат пишириб берилишини уюштириш ҳақида, йиғим-теримда қатнашаётган колхозчиларга ва совхоз ишчиларига ўз вақтида аванс ва иш ҳақи бериб туриш тўғрисида ғамхўрлик қилишлари керак.

Оналарнинг ҳозир далаларда хотиржам меҳнат қилишлари учун болалар яслилари ва болалар боғчалари ишини намунали йўлга қўйиш лозим.

Қадрли ўртоқлар! Мамлакат биздан кўплаб пахта кутмоқда, юқори сифатли пахта кутмоқда.

Биз пахтани шундай йиғиб-териб олайликки, **давлат биздан нуқул биринчи сорт «оқ олтин» олсин.**

Ҳосилнинг бир грамми ҳам нобуд бўлмасин! Етиштирилган барча ҳосилни сўнгги кўрагигача териб давлатга топширайлик! **Тайёрлов пунктларининг ва пахта тозалаш заводларининг иши намунали йўлга қўйилсин.** Улар пахтани фақат кундузи, фақат сифатли пахтани қабул қилишлари керак. Ҳар бир теримчи, ҳар бир бригада, звено бошлиғи, ҳар бир хўжаликнинг раҳбари, тайёрлаш органларининг ҳар бир ходими пахтанинг юқори сифати учун астойдил курашсин.

Қадрли ўртоқлар!

Область қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари пилла сотиш юзасидан олган мажбуриятларини муваффақиятли бажардилар. Яқин кунларда давлатга жун ва тухум сотиш мажбуриятлари бажарилади.

Пахтани жадал териб олиш учун курашиш билан бирга биз гўшт, сут, сабзавот ва мева етиштириш, молларнинг сонини кўпайтириш юзасидан ҳам юксак мажбуриятлар олганлигимизни бирор дақиқа ҳам унутмаслигимиз керак.

Биздан давлатимиз кутадиган нарса ҳам, партия, ҳукумат, халқ кутадиган нарса ҳам пахта ва гўшт, сут ва сабзавот ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг бошқа турларидир.

Меҳнатдаги ғайратимизни оширайлик, Ватанимизга, Коммунистик партияга, унинг ўртоқ Н. С. Хрушчев бошлиқ ленинчи Марказий Комитетига чексиз садоқатимизни ишимиз билан кўрсатайлик.

Биз Фарғона, Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Сурхондарё, Хоразм областларининг ва Қорақалпоғистон АССР нинг пахтакорлари бўлган дўстларимизга мурожаат қиламиз. Қадрли дўстлар, келинг, биргаликда аҳиллик ва ғайрат билан ишлаб, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXII съезди шарафига меҳнат зафарларини кўпайтирайлик.

Андижон областининг меҳнаткашлари ҳам барча совет халқи сингари партиямиз ва Совет ҳукуматининг доно ички ва ташқи сиёсатини қизғин маъқуллаш билан бирга бутун куч ва ғайратимизни коммунизм учун курашнинг улуғ ишига сарфлаймиз деб қасамёд қиладилар.

БУ МУРОЖААТ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ХОДИМЛАРИНИНГ 1961 ЙИЛ 31 АВГУСТДА БЎЛГАН ОБЛАСТЬ КЕНГАШИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАН.

Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг аъзолари Андижон область пахтакорларининг мурожаатига жавобан йиғим-теримни янада қизитиб юбордилар. Улар 1675 гектар ерда мўл ҳосил тўпладилар. Ана шу ҳосилнинг 80 процентини жонажон партиямизнинг тарихий XXII съезди очиладиган кунгача йиғиб-териб олиш учун ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб юбордилар.

Суратда: колхознинг чевар теримчиларидан (чапдан ўнгга) Рихси Саидкаримова ҳамда Малика Шодмонова ўртоқлар. Улар ҳар куни 210—230 килограммга етказиб пахта термоқдалар.

А. Абалян фотоси.

170 ТОННА ПАХТА ТЕРАМАН

Андижон область пахтакорларининг етиштирилган ҳосилни ўз вақтида йиғиб-териб олиш ҳақида республиканинг барча меҳнаткашларига қилган мурожаати Сирдарё районида ҳам қизғин маъқулланаяпти. Шу мурожаат эълон қилинганидан кейин районимиздаги ёш механик-ҳайдовчиларнинг слети бўлди. Слетда сўзлаган 20 га яқин механик-ҳайдовчининг ҳаммаси «Биз ҳам андижонликлар чақириғига тўла қўшиламиз, йил бўйи тер тўкиб тўплаган ҳосилни қисқа муддат ичида тўла йиғиб-териб оламиз» деган фикрни билдирдилар. Мен йиғилиш залидаёқ ҳали тажрибам кам бўлишига қарамай, мавсумда 170 тонна пахта териш мажбуриятини олдим. Шунинг билан бирга ўзим ишлаб турган колхознинг механик-ҳайдовчиси Ў. Умаровани социалистик мусобақага чақирдим.

Ўтган йили бизнинг колхоз ҳам пахта тайёрлаш йиллик планини бажара олмай, ҳосилдорликни анча камайтириб юборди. Бу йил эрта кўкламдан орият учун қаттиқ ишладик. Натижаси яхши бўлди. Ҳамма бригадаларда мажбуриятга лойиқ ҳосил тўпланди. Эндиги гап уни ўз вақтида йиғиб-териб олишда. Шундай экан, бу ишга бефарқ қараб бўладими. Ҳозир колхозчиларнинг қайси бири билан гаплашсангиз ана шу фикрни айтади. Теримнинг биринчи куниданоқ чевар теримчиларнинг сафи кенгайиб бораётганлигига ҳам сабаб шу.

Бу йил районимизда 40 хотин-қиз механик-ҳайдовчи бўлиб етишди. Улар ҳам машина теримига пухта ҳозирлик кўраяптилар. Ҳаммамиз бир бўлиб пахта далаларида фидокорона меҳнат қиламиз. Улуғ Октябрь революциясининг 44 йиллигини «оқ олтин»нинг ҳаммасини тўла йиғиб-териб олиш билан нишонлаймиз.

Н. АЛИЕВА,
Сирдарё районидаги Тарас Шевченко номли колхознинг механик-ҳайдовчиси.

ПАХТА—МИЛЛИЙ БОЙЛИГИМИЗ

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА
(Планга нисбатан процент ҳисобида)

4 СЕНТЯБРГАЧА

РАЙОНЛАР	БИР КУНДА	МАВСУМ БОШИДАН БЕРИ
Пискент	0,59	3,59
Оржоникидзе	0,69	3,08
Юқори Чирчиқ	0,52	2,81
Чиноз	0,51	1,67
Ўрта Чирчиқ	0,29	0,99
Янгийўл	0,37	0,91
Сирдарё	0,26	0,90
Оққўрғон	0,34	0,87
Бўка	0,13	0,77
Бекобод	0,25	0,74
Янгиер	0,25	0,49
Гулистон	0,03	0,36
Қуйи Чирчиқ	—	0,29
Комсомол	0,11	0,21
Область бўйича	0,29	1,05

ТЕРИМ ҚИЗҒИН БОРМОҚДА

Пискент районидаги Хрушчев номли колхознинг азамат пахтакорлари Андижон область қишлоқ хўжалик ходимлари қатнашчиларининг мурожаатига жавобан ўзаро социалистик мусобақани авж олдириб, йиғим-теримни қизитиб юбордилар. Колхознинг С. Бекмуродова, Ш. Хонбоева, Т. Чиннибоева, Г. Усмонова ҳамда Г. Мадалиева каби чевар теримчилари кўпминг килограммчилар ҳаракатини бошлаб юбордилар. Улар ситқидил билан меҳнат қилиб ҳар куни 120 — 130 килограммдан пахта термоқдалар.

Шунингдек райондаги «Пискент» совхозида ҳам пахта терими қизғин бормоқда. Бу ердаги ҳар бир пахтакор ўзининг ҳалол меҳнати билан умумхалқ ишига ҳисса қўшиш учун астойдил бел боғлаганлар.

М. Норинбоев,
З. Усмонов,
И. Суярқулов.

ЎРТОҚ УИЛЬЯМ ФОСТЕР ВАФОТ ЭТДИ

МОСКВА, 2 сентябрь. (ТАСС). Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети чуқур қайғу билан шуни билдирдики, Америка Қўшма Штатлари Коммунистик партияси Миллий комитетининг фахрий раиси, Америка ва халқаро ишчилар ва коммунистик ҳаракатининг атоқли арбоби, тинчлик, демократия ва социализм учун ҳормас курашчи ўртоқ Уильям З. Фостер Москва яқинидаги санаторийда оғир ва узоқ давом қилган бетобликдан кейин 1 сентябрда 81 ёшда вафот этди.

КПСС Марказий Комитети АҚШ Коммунистик партиясининг Миллий Комитетига ва ишчилар синфига бу йўқотиш муносабати билан чуқур таъзия билдирди. Юборилган телеграммада айтиладики, ўртоқ Фостер ўзининг бутун жўшқин ҳаётини ишчилар синфининг ишига фидокорона хизмат қилишга бағишлади. У, Америка халқининг ёрқин келажаги учун ҳормай курашди, ўз мамлакатида уюшган ишчилар ҳаракатини, айниқса Коммунистик ҳаракатни ривожлантиришга жуда катта ҳисса қўшди. Вильям Фостернинг жуда кўп назарий ва тарихий асарлари марксизм-ленинизм фикри хазинасида абадий қолади.

Ўртоқ Фостер АҚШ ва СССР халқларининг дўстлиги учун, ялпи тинчликни сақлаб қолиш учун ҳормай курашди.

Партиямизнинг аъзолари, барча совет кишилари, дейилади телеграммада, америка халқининг шонли фарзанди ўртоқ Вильям З. Фостернинг ёрқин образини ўз хотираларида сақлаб қоладилар.

КПСС Марказий Комитети Уильям Фостерни дафн қилишни уюштирмоқ учун О. В. Куусинен (раис), В. В. Гришин, П. Н. Поспелов, Б. Н. Пономарев, В. Н. Титов, П. Н. Демичев ўртоқлардан иборат комиссия тузди.

Медицина хулосасида айтиладики, Уильям Фостер кўп йиллар давомида умумий атеросклероз билан касал бўлиб ётди. Кейинги йилларда бу бетоблик оғирлашиб кетиб, унда юрак мушакларининг инфарктлари ва мия томирларининг тромбози бўлиб турди. Ўртоқ У. Фостер умрининг охирги ойларида унинг саломатлиги бирданига оғирлашди ва юрак мушакларининг яшаш қобилияти тамомила тугаганлиги сабабли юраги тўхтаб қолиб вафот этди.

СОВЕТ РАҲБАРЛАРИ ФРАНЦИЯ МИЛЛИЙ ВИСТАВКАСИНИ БОРИБ КЎРДИЛАР

МОСКВА, 4 сентябрь. (ТАСС). Бугун Н. Г. Игнатов, А. Н. Косигин, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, Н. С. Хрушчев ўртоқлар СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари К. Н. Руднев Москвадаги француз миллий виставкасини бориб кўрдилар.

Франциянинг СССР даги элчиси Морис Дежан, виставканинг бош комиссари Робер Бордаз, француз виставкаси маъмуриятининг аъзолари виставка дарвозаси олдига чиқиб совет раҳбарларини кутиб олдилар.

ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИНИ ВА ИНСОНИЯТНИНГ ОСОЙИШТАЛИГИНИ КЎЗЛАБ

ЯДРО ҚУРОЛИ СИНОВЛАРИ МАСАЛАСИ МУНОСАБАТИ БИЛАН ВЦСПС НИНГ БАЁНОТИ

<>

Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий совети ўзининг баёнотида Совет ҳукуматининг ядро қуроли синовлари тўғрисидаги қарорини касаба союзларининг миллион-миллион аъзолари — СССР ишчилари ва хизматчилари номидан батамом ва тўла равишда маъқуллади ва қувватлади. НАТОнинг империалистик давлатлари уруш таҳдидини қилиб турган бир пайтда бу чора Совет Иттифоқининг ва бутун социалистик лагернинг мудофаа қобилиятини мустаҳкамламоқ учун, қирғин ядро урушининг олдини олмоқ учун, ҳеч шубҳасиз, зарур чорадир.

Совет касаба союзлари аминдирларки, СССР ҳукуматининг бу қарори, агар ҳар қандай агрессор ҳужум қилишга уринадиган бўлса, унинг пайини қирқиш мақсадида мамлакатимизнинг тўла шай бўлиб туришини таъминламоқ учун вужудга келган вазиятда кўрилган бирдан-бир тўғри чорадир.

Сўнгра баёнотда айтиладики, НАТОнинг етакчи давлатлари ҳарбий тайёргарликларни авж олдириб, халқаро вазиятни кескинлаштирмоқдалар. Империалистик давлатлар вужудга келтирган жиддий уруш хавфи шароитида воқеаларнинг бориши Совет ҳукуматини ядро қуролининг экспериментал синовларини ўтказиш тўғрисида қарор қабул қилишга, совет халқининг ва бутун социалистик лагерь халқларининг хавфсизлигини таъминламоқ учун мамлакатимизнинг мудофаасини мустаҳкамлаш йўлида зарур чоралар кўришга мажбур қилиб қўйди.

Бутуниттифоқ касаба союзлари Марказий совети мамлакатнинг барча касаба союз ташкилотларини, ҳамма меҳнаткашларни халқ хўжалик планларини тўла ва ошириб бажариш учун курашда ўзларининг куч ва ғайратларини тағин ҳам кўпайтиришга, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг теварагида, меҳнат аҳлларининг бахт-саодати учун, тинчлик ва халқлар ўртасида дўстлик учун ҳормай курашчи ўртоқ Никита Сергеевич Хрушчев бошчилигидаги партиянинг ленинчи Марказий Комитети ва Совет ҳукумати теварагида тағин ҳам маҳкам жипслашишга чақиради.

ВЦСПС ишонч билдириб шуни айтадики, тинчлик манфаатларини қадрловчи ҳамма мамлакатларнинг касаба союзлари, ер юзидаги соф виждонли кишиларнинг ҳаммаси Совет ҳукуматининг ядро қуроли синовлари тўғрисидаги қарори тинчлик манфаатлари ва инсониятнинг осойишталигини кўзлаб, уруш оловини ёқувчи империалистларни қатъий огоҳлантириш мақсадида ноиложликдан кўрилган, зарур ва ўз вақтида қабул қилинган қарор эканлигини тушуниб олдилар.

Совет касаба союзлари ҳамма мамлакатларнинг касаба союзларига ва меҳнаткашларига мурожаат қилиб, уларни бутун дунёда тинчлик учун олиб борилаётган курашда ўзларининг куч в ғайратларини тағин ҳам кўпроқ активлаштиришга чақирадилар. (ТАСС).

ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ XII ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИНИНГ ДЕЛЕГАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Тошкент областининг XII партия конференцияси шу йил 8 сентябрда эрта билан соат 10 да Свердлов номли концерт залида очилади.

Делегатлар область партия комитетининг биносида 5—7 сентябрда эрталаб соат 10 дан кеч соат 19 гача рўйхатга олинади.

МЕДИКЛАР ХАЛҚАРО ФОРУМИНИНГ ҚАТНАШЧИЛАРИ ТОШКЕНТГА КЕЛАБОШЛАДИ

5 сентябрда Ўзбекистон пойтахтида иссиқ иқлимли мамлакатлардаги касалликларга бағишланган халқаро конференция очилади. Конференция делегатлари биринкетин келабошлади.

Москва, Ленинграднинг, Украина, Белоруссиянинг, Ўрта Осиё, Закавказье, Болтиқ бўйи республикаларининг, Қозоғистон, Молдавиянинг энг атоқли олимлари Тошкентга келдилар. Ўзбекистон медицина жамоатчилигининг вакиллари чет эллик меҳмонларни самимий кутиб олдилар. Меҳмонлар орасида атоқли врачлар, илмий муассасаларнинг раҳбарлари, медицина ўқув юртларининг ўқитувчилари бор. Хитой Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Польша, Вьетнам Демократик Республикаси, Куба Республикаси, Аргентина, Кипр, Исроил, Судан, Сомали, Того, Эфиопия делегатлари конференцияга биринчилар қаторида етиб келдилар.

4 сентябрь куни кечқурун Тошкент, Болгария, Бирлашган Араб Республикаси, Ироқ, Ливан, Покистон, Габон, Марокаш, Комерундан келган конференция қатнашчиларининг яна катта бир группасини кутиб олди.

Бошқа бир қанча мамлакатлардан медик олимларнинг келиши кутилмоқда. (ЎзТАГ).

XXII Съездолди минбари

МАМЛАКАТИМИЗ ИҚТИСОДИЙ ҚУДРАТИНИНГ АСОСИ

«КПСС ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ КУЧЛАРНИНГ РИВОЖЛАНИШИ ВА МАМЛАКАТНИНГ МУДОФАА ҚОБИЛИЯТИНИ ТАЪМИНЛОВЧИ ОҒИР ИНДУСТРИЯНИ ЎСТИРИШ ТУҒРИСИДА БУНДАН БУЁН ҲАМ ТИНМАЙ ҒАМХУРЛИК ҚИЛАДИ. СОВЕТ ИТТИФОҚИ ТАРАҚҚИЕТИНИНГ ЯНГИ ДАВРИДА ОҒИР САНОАТ ТЕХНИКА ТАРАҚҚИЁТИ АСОСИДА ХАЛҚНИНГ ЭҲТИЁЖЛАРИНИ ТОБОРА ТЎЛАРОҚ ҚОНДИРИШ МАҚСАДИДА ИСТЕЪМОЛ БУЮМЛАРИ ИШЛАБ ЧИҚАРУВЧИ ХАЛҚ ХЎЖАЛИК ТАРМОҚЛАРИНИНГ ЎСИШИНИ ТАЪМИНЛАЙДИГАН ДАРАЖАДА ЎСМОҒИ ЛОЗИМ.

ШУНДАЙ ҚИЛИБ, ОҒИР САНОАТНИНГ АСОСИЙ ВАЗИФАСИ МАМЛАКАТ МУДОФААСИНИНГ ЭҲТИЁЖЛАРИНИ ТЎЛА ҚОНДИРИШДАН, КИШИЛАРНИНГ, СОВЕТ ЖАМИЯТИНИНГ ҲАЁТИЙ ЭҲТИЁЖЛАРИНИ ЯХШИРОҚ ВА ТЎЛАРОҚ ҚОНДИРИШДАН ИБОРАТ».

(КПСС Программаси проектидан).

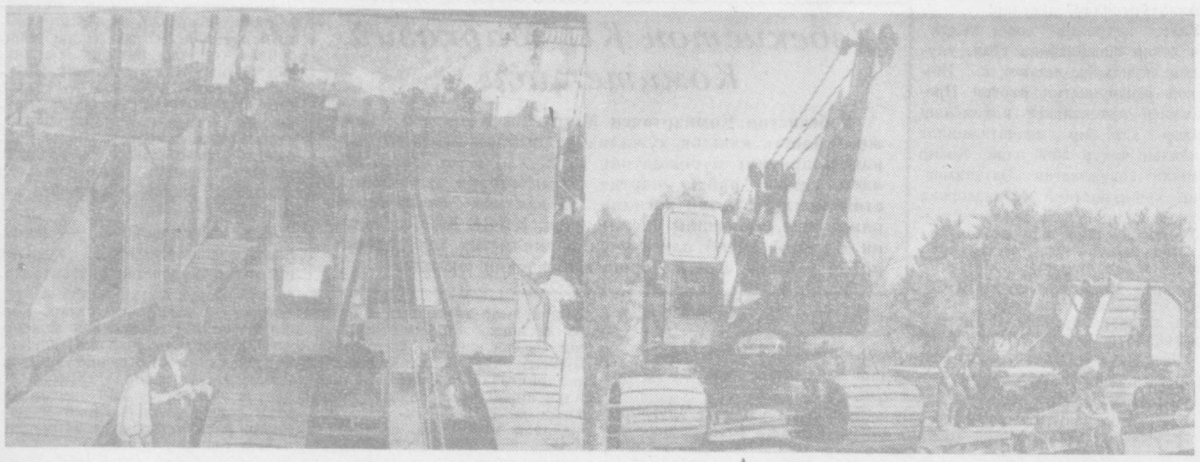

Бундан ярим асрча илгари биронта ҳам тузукроқ саноат корхонаси бўлмаган Ўзбекистон эндиликда жаҳоннинг 50 га яқин мамлакатига саноат маҳсулотлари етказиб бермоқда. Чет эл мамлакатларига тўқимачилик, кимё машиналари, қишлоқ хўжалик асбоб-ускуналари, кабель, экскаватор ва бошқа техника воситалари жўнатилиб турибди. Фотомухбиримиз А. Абалян олган бу суратда Тошкент экскаватор заводида тайёрланган экскаваторларнинг Чехословакия, Венгрия, Кубага юбориш учун вагонларга ортилаётган вақти тасвирланган.

ИХТИСОСЛАШТИРИШ ВА КООПЕРАТИВЛАШТИРИШНИ ЯНАДА КЕНГАЙТИРАЙЛИК

Саноат, қурилиш, транспорт корхоналарини ва ташкилотларини ихтисослаштириш ва улар ишини кооперация асосида олиб бориш ишлаб чиқаришни ташкил қилишнинг иқтисодий жиҳатдан энг қулай, фойдали, прогрессив формаси ҳисобланади. Ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш корхоналарнинг барча иқтисодий кўрсаткичларини анча яхшилашга ёрдам беради, ишлаб чиқаришни, меҳнатни тўғри ва пухта ташкил этиш имконини туғдиради.

Маҳсулотнинг бирор турини тайёрлашга мослаштирилган корхоналарда замонавий ва унумли асбоб-ускуналарни кенг қўлланиш, ишлаб чиқариш жараёнларини комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш, прогрессив технология ва илғор иш усулларини кенг жорий қилиш мумкин бўлади. Бундан ташқари ихтисослаштириш мавжуд қувватлардан унумли фойдаланиш, хомашё ва материалларни тежаб-тергаб сарфлаш, ишчиларнинг малакасини ошириш, маҳсулот сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш имконини беради.

Халқ хўжалиги кенгашлари ташкил қилингандан кейин ва айниқса партиямизнинг XXI съездидан сўнг мамлакатимизнинг иқтисодий районларида саноат ишлаб чиқаришини ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш бўйича жуда кўп муҳим тадбирлар амалга оширилди ва бу соҳада жиддий муваффақиятлар қўлга киритилди. Масалан, Тошкент областидаги бир қанча машинасозлик ва бошқа саноат тармоқлари корхоналарини маълум бир маҳсулот ишлаб чиқаришга ихтисослаштириш бўйича анча ишлар қилинди. Бу тадбирларнинг катта фойда бераётганлигини қуйидаги мисоллардан кўришимиз мумкин.

Халқ хўжалиги кенгашлари ташкил этилмасдан олдин пахта тозалаш саноати учун тўртта корхона асбоб-ускуналар тайёрлаб берарди. Бу аҳвол, шубҳасиз, асбоб-ускуналар таннархининг ошиб кетишига, сифатининг пасайишига сабаб бўларди. Халқ хўжалиги кенгаши бу аҳволни тезликда бартараф этди. Бундай машина ва механизмлар ишлаб чиқариш бир корхонада — «Ўзбекхлопкомаш» заводида марказлаштирилди.

«Ташсельмаш» заводи ва унинг цехларини ихтисослаштириш бўйича бирмунча ишлар қилинди. Илгари ҳар бир цехда бир неча хил маҳсулотлар тайёрланар, цехлараро кооперация авж олган эди. Бу тарқоқлик ишлаб чиқаришни планлаштириш ва контроль қилишни қийинлаштирар, ўнлаб тонна деталларни бир цехдан иккинчи цехга ташишга мажбур этар, тайёр маҳсулот чиқариш муддатини узайтириб юборар эди.

Ўтган йили бундай тарқоқликка барҳам берилди. Завод реконструкция қилинди, 9 та цех қайтадан қурилди, турли деталларни тайёрлаш бўйича 25 та поток линия, йиғув цехида горизонталь-биқиқ конвейер ишга туширилди. Корхона трактор ва бошқа машиналарни ишлаб чиқаришдан озод қилинди. Энг кўп талаб қилинадиган деталларни тайёрлайдиган махсус участка ва цехлар ташкил этилди. Ҳозирги вақтда корхонада фақат пахта териш машиналари ва уларга запас қисмлар тайёрланмоқда.

Электрод ва маҳкамловчи деталлар (болтлар, гайкалар, винтлар, шайбалар)ни ишлаб чиқариш ҳам ихтисослаштирилди. «Чирчиксельмаш» заводида электродлар ишлаб чиқарадиган махсус цех ташкил этилди. Республика корхоналари, қурилиш ташкилотлари ва ремонт базалари аввалдагига қараганда анча арзон ва сифатли электродлар ола бошлашди. Янгийўл метиз заводи маҳкамловчи деталлар ишлаб чиқаришга ихтисослаштирилди. Бу жуда катта фойда бермоқда. Заводда бир тонна болт ва гайка тайёрлаш учун 137 сўм 80 тийин сарфланаяпти. «Ўзбексельмаш» заводи шу миқдордаги маҳсулотни ишлаб чиқариш учун 525 сўм сарфлар эди.

> **«Корхоналарни ихтисослаштириш ва кооперативлаштиришни ривожлантириш — техника тараққиётининг ҳамда ижтимоий меҳнатни рационал ташкил қилишнинг энг муҳим шартларидан биридир. Бир хил типдаги маҳсулотларни ишлаб чиқариш асосан йирик ихтисослаштирилган корхоналарга тўпланмоғи лозим».**
>
> (КПСС Праграммаси проектидан).

Қуюв цехлари ҳам ихтисослаштирилди. «Ўзбексельмаш» заводида фақат тобланган чўяндан деталлар қуйиш, «Чирчиксельмаш» ва экскаватор заводларида пўлат, «Таштрансмаш» заводида бронза қуюлмалар ишлаб чиқариш марказлаштирилди.

Ихтисослаштириш, корхоналарни қуйилмалар билан таъминлашда кооперациялаштиришни кучайтириш қуюв цехларининг техника-иқтисодий кўрсаткичларини, заводларни қуйилмалар билан таъминлашни кескин яхшилади. Агар 1959 йилда қуюв цехларида ишлаётган ҳар бир киши ҳисобига 21 тоннадан қуюлма тайёрланган бўлса, 1960 йилда бу кўрсаткич 29,4 тоннани ташкил этди.

Корхоналарни ихтисослаштириш билан бирга, улар ўртасидаги иқтисодий алоқаларни кенгайтиришга ҳам эришилди. Айниқса, республика машинасозлик саноати заводлари ўртасида кооперация асосида иш олиб бориш кучайтирилди. Масалан, Тошкент шаҳрининг машинасозлик заводлари кооперация йўли билан 140 дан ортиқ корхонага ярим фабрикатлар етказиб бермоқда.

Лекин ишлаб чиқаришни янада ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш соҳасида катта вазифалар турибди. Чунки В. И. Ленин кўрсатиб ўтганидек, меҳнатнинг ихтисослашуви ўз моҳияти жиҳатидан худди техниканинг ривожланиши сингари чегарасиздир. Масалага шу нуқтаи-назардан қараганимизда, ихтисослаштириш ва кооперациялаштиришни янада ривожлантириш учун ҳали кўп иш қилиниши лозим.

Ҳали ҳам республикамизда кўп хил маҳсулотлар, жумладан, металл буюмлари, пластмассалардан турли деталлар, асбоблар ва технологик мосламалар тарқоқ ҳолда ишлаб чиқарилмоқда. Уларни тайёрлашни марказлаштириш лозим.

Корхоналардаги эскириб қолган машина-механизмларни капитал ремонт қилиш, модернизациялаш учун жуда кўп меҳнат ва маблағ сарфланмоқда. Бу, шубҳасиз, ремонт ишларининг қимматга тушишига сабаб бўлаётир. **Буни арзонлаштириш ҳамда ремонт ишлари сифатини яхшилаш учун асбоб-ускуналарни капитал ремонт қилиш ва модернизациялашга ихтисослаштирилган махсус корхоналар ташкил этиш керак.**

Шу вақтгача республикамиз саноатининг етакчи тармоқлари ихтисослаштириш планига эга эмас. Кўпгина корхоналарда, қурилиш ва транспорт ташкилотларида ихтисослаштиришни планлаштириш бўйича олиб борилаётган ишлар ишлаб чиқаришнинг ҳозирги ҳажмига, давр талабларига жавоб бермайди.

Республикамизда машинасозлик корхоналари кам бўлишига қарамай, улар ишлаб чиқараётган маҳсулотларнинг номенклатураси жуда кўп. Техника тараққий этган сари халқ хўжалигининг машинасозлик саноатига бўлган талабининг тинмай ўсиб бориши бу соҳадаги ишларни янада қийинлаштириб юборади. Чунки машинасозлик корхоналари тайёрлайдиган агрегат ва механизмларнинг тури янада кўпайиши турган гап. **Шунинг учун ҳам машинасозлик саноатида ихтисослаштириш ва кооперациялаштириш масаласини умуммамлакат миқёсида ва йирик иқтисодий-географик район, жумладан, Ўрта Осиё республикалари районн чегарасида ҳал қилиш зарур.**

Ўрта Осиё республикалари халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун тармоқлараро қўлланиладиган комплектловчи буюмлар ва деталлар, қуюлмалар, поковкалар, турли узеллар, агрегатлар ва асбоблар, металл буюмлари, запас қисмлар ишлаб чиқарувчи ихтисослаштирилган корхоналар вужудга келтириш ишларини яқин йиллар ичида тугаллаш лозим. Бу масалаларни назарий ва амалий жиҳатдан ҳал қилиш учун республикалардаги илмий, хўжалик, планлаштириш ва лойиҳалаш ташкилотлари коллективлари ўзаро бамаслаҳат ишлашлари керак. Яқинда тузилган Ўрта Осиё иқтисодий районининг координациялаш ва планлаштириш Кенгаши бу соҳадаги ишларни ҳал қилишга, ана шу республикалардаги саноатнинг ўзаро кооперация асосида маҳсулот тайёрлашини йўлга қўйишни тезлаштиришга, шубҳасиз, ижобий таъсир кўрсатади.

А. ОРТИҚОВ,
иқтисод фанлари кандидати.

„Ўзбекхиммаш“ — виставка қатнашчиси

Иттифоқимиздаги ҳамда бир қанча чет эллардаги кимё корхоналарига машиналар етказиб бераётган «Ўзбекхиммаш» заводининг коллективи ишлаб чиқариш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштиришга алоҳида аҳамият бермоқда. Айниқса, пайвандлаш ишларини автоматлаштириш соҳасида яхши самараларга эришилаётир.

Заводнинг пайвандлаш лабораторияси ва янги техника бюроси ходимлари ҳамкорликда ишлаб чиқаришга кўпгина автоматик установкалар, кимё аппаратлари, компрессорларнинг деталь ва узелларини пайвандловчи универсал манипуляторларни жорий қилдилар. Ҳозиргача пайвандлаш ишларининг 60 проценти автоматлаштирилди.

Яқинда заводга хушхабар келди. Унда пайвандлаш ишларини автоматлаштириш соҳасида эришган муваффақиятлари учун корхонага Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасида қатнашиш ҳуқуқи берилганлиги хабар қилинган.

Кимё машинасозлари виставкада намойиш қилиш учун экспонатлар жўнатдилар. Улар орасида «М-800» универсал пайвандлаш манипулятори, модернизация қилинган «ТС-17-МУ» маркали пайвандлаш трактори, «ТВ-80-1,4» маркали газ пуркагич агрегатлар ҳам бор.

О. ЛЕВАК.

«Тошкент ҳақиқати» нинг штатсиз мухбири.

КАТТА ИСТИҚБОЛЛАР

КПСС янги Программаси проектида электроэнергия коммунистик жамият экономикасини юксалтиришда етакчи роль ўйнайди деб таъкидланса, металл ва ёқилғи ҳозирги замон саноатининг асосини ташкил этади дейилади. Бу жуда тўғри берилган баҳо. Халқ хўжалигининг ана шу энг муҳим соҳаларини ривожлантириш, мамлакат куч-қудратини ошириш ва мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлаш, меҳнаткашларнинг моддий ва маданий турмуш шароитини тобора яхшилаш имконини беради. Шунинг учун ҳам партиямиз ёқилғи ва металлургия саноатини кескин тараққий эттиришга катта эътибор бермоқда.

Ёқилғи саноати ва унинг асосий тармоқларидан бири бўлган кўмирни қазиб чиқариш тобора кўпаяборади. Кўмир эндиликда фақат ёқилғи сифатида фойдаланибгина қолмай балки жуда кўп маҳсулотлар олиш учун хамашё бўлиб ҳам хизмат қилаётир. Ҳозирги вақтда ундан кимёвий ишлаш йўли билан 200 дан ортиқ турли хил маҳсулотлар олинаётир. Техника ва фаннинг тез суръатлар билан ривожланиши туфайли кўмирдан олинадиган маҳсулотлар тури янада кўпаяди.

Шунинг учун республикамиз кочегаркаси ҳисобланган Оҳангарон кўмир ҳавзаси кўпроқ аҳамият касб этади.

Оҳангарон ҳавзасининг истиқболи катта. Етти йиллик планга мувофиқ республикамизда кўмир қазиб чиқариш 70 процент оширилади. Бунда Оҳангарон кўмир ҳавзаси асосий роль ўйнайди. Ҳавзада ёқилғи қазиб чиқариш тез суръатлар билан купайиб боради. Етти йилликнинг охирига бориб бу ерда 5.7 миллион тонна кўмир қазиб чиқарилади. Бу миқдор 1958 йилдагига нисбатан 2.2 миллион тонна кўпдир.

Бундай кўрсаткичларга мавжуд кўмир корхоналарининг қувватларини ошириш туфайли эришилади. Энг арзон ва енгил усул ҳисобланган кўмирни очиқ йўл билан қазиб чиқариш кенгаяди. Мавжуд кўмир разрези қайтадан реконструкция қилиниб, унинг қуввати деярли икки баравар оширилади. 9-шахтани реконструкция қилиш тадбирлари кўрилмоқда. У бир йилда 900 минг тонна кўмир қазиб чиқарадиган бўлади.

Барча корхоналарда иш жараёнларини механизациялаш ва автоматлаштириш, илғор иш усулларини ва прогрессив технологияни унумли ишлайдиган замонавий техника воситаларини жорий қилиш бўйича жуда кўп тадбирлар белгиланди.

Масалан, кўмир разрезини олайлик. Бу ерда жуда кўп янги асбоб-ускуналар ва агрегатлар фойдаланишга топширилади. Шу йилнинг охиригача кўмирни навларга ажратадиган 2-участка ишга туширилади.

Разрезда ковшасининг ҳажми 3—6 кубометрли экскаваторлар ишлаётир. Лекин шу билан бирга ковшасининг ҳажми икки кубометрли экскаваторлар ҳам бор. Ана шу экскаваторлар ковшаси уч кубометрлик ковшалар билан алмаштирилади. Бу тадбир разрез экскаватор паркининг фойдали иш коэфициентини бир неча процент оширади. Умуман 1962 йилда разрезда меҳнат унумдорлиги 1960 йилдагига қараганда 48 процент ошади.

Бундан ташқари кўмирни сув билан ювиш, уни навларга ажратиш ва насос участкаларини бошқариш автоматлаштирилади.

9-шахтада ҳам иш жараёнлари механизациялашаборади. Кўмир ортиш тўла механизациялаштирилади. Анча кучли бўлган янги транспортёрлар ва бошқа агрегатлардан фойдаланиш йўлга қўйилади.

Шу кунларда шахтада «Мосбасс» типидаги шчитли мустаҳкамлагичлар синовдан ўтказилмоқда. Бу тадбир ёғоч мустаҳкамлагичлардан фойдаланишни 10 баравар камайтиришга ёрдам беради.

Темир йўл хўжалиги комбинатимиздаги энг қолоқ участкаларнинг бири ҳисобланади. Бу хўжаликнинг аҳволи поездлар ҳаракатини янада тезлаштиришга имкон бермаётир. Буни ҳисобга олиб, темир йўл изларининг ҳолатини яхшилашга, йўл қурилишини механизациялашга катта эътибор берилади. Шпалларни ўрнатувчи ШПМ-2 маркали машиналар, дизель кранлари ишга туширилади. Маневр ишларида тепловозлардан фойдалана бошланади. Оғир юкли составларни кучли тепловозлар торта бошлайди.

Ўзбекистон кочегаркасини ривожлантириш бўйича яқин йилларда амалга ошириладиган асосий тадбирлар шулардан иборат.

Республикамиз халқ хўжалигини ривожлантиришга муносиб ҳисса қўшаётган шахтёрларимиз партиямизнинг XXII съездини меҳнатда янги ютуқлар билан кутиб оладилар.

А. ЛЕБЕДКОВ,
«Узбекуголь» комбинатининг бошлиғи.

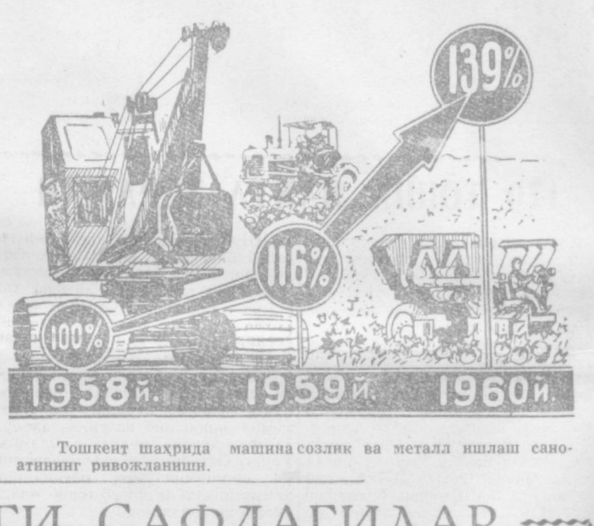

Тошкент шаҳрида машинасозлик ва металл ишлаш саноатининг ривожланиши.

ОЛДИНГИ САФДАГИЛАР

Металлурглик — касбларнинг-касби, деб бекорга айтишмаган. Бу ҳунарнинг ўзгача гашти завқи-шавқи, мазмуни бор. Металлдан нималар ясалмайди дейсиз. уларнинг на сони, на салмоғи ҳисобига етасан, киши. Оддий игнадан тортиб, осмону-фалакка парвоз қилаётган ернинг сунъий йўлдошлари, космик кемалар шу металлдан яратилаяптику! Металлургнинг меҳнати миллионлаб станоклар, автомашиналар, тракторларда мужассамланган. Металл қанча кўп бўлса, мамлакат шунча қудратли, ҳаётимиз эса шунчалик фаровон бўлади.

Уларнинг ўзлари учун оддий бўлиб қолган, аммо қаҳрамонликка тенг меҳнатларига қойил қоласан, киши. Бу иш ҳаммананинг ҳам қўлидан келавермайди. Юрагида ўти бор, иродаси мустаҳкам, довюрак, забардаст, шижоатли кишиларгина унинг уддасидан чиқади.

Бундай кишилар Ўзбекистон металлургия заводида кўплаб топилади. Ўз касбини жондилидан севувчи, у билан фахрланадиган, муқаддас бурчини бекаму-кўст бажараётган ўзбек металлурглари умумхалқ ҳурматини қозонганлар. Пўлат эритувчи Баннон Мирзаматов шуларнинг биридир. Паст бўйли, қора мағиз, яноқлари сал туртиб чиққан, кўз боқишлари маънодор, дилкаш Баннон аканинг ҳолати иш вақтида тамомила ўзгариб кетади. Гўё бутун вужуди, борлиғи кўзкулоққа айланади-ю, ҳаёли фақат ишда, мартен печида бўлади. Шундай вақтда унинг бутун фикри-зикри пўлатни тобида, тез ва сифатли эритиш билан банд бўлади.

— Касбимиз шунақа касб, пўлатни тез ва сифатли эритаман деган ҳар бир металлург зийрак бўлиши керак, — дейди Баннон ака. — Ишимизда минутларгина эмас, ҳатто секундлар ҳал қилувчи аҳамиятга эга.

Металлни эритиш жараёнида ҳар бир дақиқани ҳисобга олиш, печга вақтида оҳак, доломит ташлаб туриш меҳнатнинг унумли ва маҳсулотнинг сифатли бўлишини таъминлайдиган асосий омиллардандир. Бу, ҳар бир металлургдан юксак малака билан бирга, ниҳоятда эпчилликни ҳам талаб этади. Баннон ака ана шу талаблар даражасида ишлайди. У, ишлаб чиқариш технологиясининг миридан-сиригача пухта билади, технологиядан сал бўлса ҳам четга оғишларни дарров пайқаб олади, уни ўз вақтида бартараф этади.

Баннон ака ташаббускор металлурглардан ҳисобланади. У, мартен печларидан фойдаланишни яхшилаш, унинг ҳар бир квадратметр тубидан олинадиган эритмани кўпайтириш, пўлатни эритиш муддатларини қисқартириш бўйича бошланган ҳаракатнинг ташаббусчиларидан бири бўлди.

— Ҳали-ҳали эсимда, — дейди донгдор пўлат эритувчи, — 1945 йилда пўлат 9 соат мобайнида эритилгани бутун республикамизга шов-шув бўлган эди. Эндиликда бу кўрсаткич деярли икки баравар яхшиланди. Ҳар бир печдан олинадиган эритма миқдори анча кўпайди. Ҳозир айрим вақтларда беш соатда ҳам эритма олинаётир.

Бу айтишга ўнғай, амалда эса жуда ҳам мураккаб иш. Ана шундай кўрсаткичга эришиш учун озмунча меҳнат сарфланмади, жуда кўп қийинчиликларни енгишга, обдан тер тўкишга тўғри келди. Баннон Мирзаматов печь тубининг ҳар бир квадрат метридан 9.9 тоннагача эритма олиб, юксак кўрсаткичга эришмоқда. Агар ҳамма пўлат эритувчилар ана шу кўрсаткичга эришсалар, ҳар йили қўшимча равишда кўплаб пўлат олинган бўларди.

Мартен цехида ўзининг ҳалол ва унумли меҳнати билан донг таратган пўлат эритувчилар анчагина топилади. Анвар Тошпўлатов, Али Алиев, Николай Краси, Пётр Желяев ўртоқлар шулар жумласидандир. Бу меҳнатсеварлар цех коллективи эришаётган ютуқларга катта ҳисса қўшмоқдалар. Мартенчилар партия XXII съездига муносиб совғалар билан келмоқдалар. Шу вақтгача пландагидан ташқари бирнеча минг тоннадан кўпроқ пўлат эритилди.

Партиямиз янги Программаси проектида металл ишлаб чиқаришни кескин кўпайтириш, 20 йил мобайнида қора металлургия қувватини йилига тахминан 250 миллион тонна пўлат қуйишга имкон берадиган даражага етказиш назарда тутилади. Партиямизнинг қора металлургия мамлакатимизда коммунизм тантанасини таъминловчи асосий омиллардан бири, деган кўрсатмаси Ленин номидаги Ўзбекистон металлургия заводи коллективини меҳнатда янги ғалабаларга руҳлантириб юборди.

Биз, дейишади металлурглар, пўлат эритишни кўпайтириш бўйича олдимизга қўйилган катта ва масъулиятли вазифани бажариш учун бутун куч-ғайратимиз, билимимиз, тажрибамиз, ақл-идрокимизни сарфлаймиз. Коммунизм қурувчиларнинг олдинги сафида бораётган металлургларнинг бу сўзи қатъий эканлиги шубҳасиз. Уларнинг шу кунлардаги ғайрат ва шижоатлари бунинг далилидир.

М. МИРҲАМИДОВ.

Саъдулла Ёдгоров Октябрь революцияси номли тепловоз-вагон ремонт заводида слесарь бўлиб ишлайди. У меҳнатда донг таратган, кишиларнинг ҳурмат ва иззатини қозонган ишчилардан бири. Ёдгоров смена нормасини бир ярим баравар-га етказиб адо этмоқда. Суратда: С. Ёдгоров.

М. Комлев фотоси.

МЕХАНИЗАТОР ЎРТОҚЛАР! Фурсат яқин, пўлат отларингизни теримга шай қилиб қўйдингизми?

Сўзимиз қатъий

КПСС XXII съезди очиладиган кунгача пахта тайёрлаш давлат планини сўзсиз бажарамиз! Бригадамиз аъзоларининг аҳди ана шундан иборат. 132 гектар ерга чигит экиб, мўл ҳосил етиштирдик. Бу йилги мўлжалимиз ҳар гектар ердан 38 центнердан ҳосил олишдир.

70 гектар ерда етиштирган ҳосилимиз машина билан териб олинади. Моҳир механизатор Зайли Раисов ана шу ердаги кўчатларга ёз бўйи комплекс ишлов берди. Етиштирилган ҳосилни ҳам ўзи териб олади. У, ХВС—1,2 машинасини аллақачон теримга тахт қилиб қўйган. Зайли бу йилги мавсумда 150 тонна пахта тераман, деб бригадамиз аъзолари олдида сўз берган.

Биз пахта теримини қизғин бошлаб юбордик. Зеби Мирзаҳакимова, Найжа Аҳмедова, Гулхоним Нуъмонова, Несиб Нуъмонов ва Мусурмонкул Йўлдошев каби теримчиларимиз 12—15 тоннадан «оқ олтин» териш мажбуриятини олдилар. Улар ўз сўзларининг устидан чиқиш учун ўзаро социалистик мусобақани қизитиб юбордилар.

КПСС XXII съезди очиладиган кунгача она-Ватанга 400 тонна, Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 44 йиллиги кунигача эса 500 тонна «оқ олтин» етказиб берамиз.

Т. ҒАЗОТОВ,
Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхози 2-бригадасининг бошлиғи.

ХИРМОН ҚАД КЎТАРМОҚДА

Сирдарё районидаги Карл Маркс номли колхознинг Нарзулла Бойхонов бошлиқ бригадаси аъзолари бу йил 66 гектар ерга чигитни квадрат-уялаб экдилар. Чигит униб чиқиши биланоқ ғўза қатор ораларига комплекс ишлов бериш қизитиб юборилди. Бригаданинг аҳил коллективи барча майдондаги ғўзаларни юксак агротехника қоидалари асосида парвариш қилди. Уларнинг ёз бўйи қилган меҳнатлари зое кетмади.

— Биз, — дейди бригада бошлиғи Нарзулла Бойхонов, — КПСС Программаси ҳамда Устави проектлари қизғин муҳокама қилинаётган бир пайтда теримни бошлаб юбордик. Об-ҳаво иссиқ келгани туфайли ҳосилимиз эрта пишди. Натижада ўтган йилдагига қараганда 17 кун олдин теримга тушдик. Партиямизнинг тарихий XXII съезди очиладиган кунгача ҳар гектар ердан давлатга пландаги 33 центнер ўрнига 40 центнердан «оқ олтин» етказиб берамиз.

Бригаданинг Б. Акромова, О. Пардаева, З. Жуманова, Р. Тўлаков ҳамда А. Исроилов каби забардаст йигит-қизлари бу йилги мавсумда ўн-ўн беш минг килограммдан пахта териш учун ўзаро социалистик мусобақани қизитиб юбордилар. Улар теримнинг дастлабки куниёқ хирмонга 100—120 килограммдан пахта тўкдилар. Уларнинг ҳалол меҳнатлари туфайли «оқ олтин» хирмони қад кўтара бошлади.

О. ЭРГАШЕВ.

Пунктлар тайёр

БЕКОБОД. «Ўзбекобод» пахта тайёрлаш пунктида янги ҳосилни қабул қилиш ишлари қизитиб юборилди. Бу ерда 25 тоннагача пахтани тортиб оладиган катта тарози ўрнатилган. Ўн тонналик кичикроқ тарози ҳам сифатли ремонтдан чиқарилган.

Маълумки, бу йил ҳосилнинг кўпчилик қисми пунктга қоп-қанорсиз ташиб келтирилади. Шу сабабли бу ерда қоп-қанорсиз келтирилган пахтани бунтларга чиқарадиган 7 та транспортёр ҳозирлаб қўйилди.

Пунктда бир суткада 90 тонна «оқ олтин»ни қуритадиган сушилка ҳам тахт ҳолда турибди. Пункт коллективи янги мавсумда 8 минг тонна пахтани муваффақият билан қабул қилиб олиш учун курашмоқда.

М МИРЗАЕВ.

ГУЛИСТОН. Райондаги «Олтин ўрда» пахта тайёрлаш пунктининг коллективи ҳам бу йил етиштирилган «оқ олтин» ҳосилини қабул қилиб олишни бошлаб юборди. Пахта қабул қилиш учун 15 та бунт майдончаси, 7 та транспортёр, 2 та автотарози шайлаб қўйилган.

Х. ХАЛИЛОВ.

БИР ОИЛА 500 ТОННА ПАХТА ТЕРАДИ

«Малик» тажриба хўжалигининг ўртоқ Жавод Кўчиев бошлиқ бригадасида пахтадан мўл ҳосил етиштирилди. Бригада аъзолари андижонликлар ташаббусига қўшилиб етиштирилган ҳосилни қиска муддат ичида тўла йиғиштириб олишга қарор қилдилар. Ана шу мақсадда ўртоқ Жавод Кўчиевнинг ўзи мавсумда 300 тонна, укаси Сўфиев ва унинг умр йўлдоши Саида Сўфиева (булар биринчи йил механик-ҳайдовчи бўлиб ишлайдилар) 200 тонна пахта териш мажбуриятини олдилар. Ҳозир хўжаликда дефолиация бошланди. Кўчиевлар оиласидаги уч механизатор машина теримига пухта тайёргарлик кўрган.

Совхознинг бошқа бригада ва бўлимларида ҳам машина теримига ҳозирлик қизғин бормоқда. Бу йил хўжаликнинг ўзида 19 хотин-қиз механик-ҳайдовчилар курсини тамомлаб чиқди. Уларнинг ҳаммаси зангори кемаларни бошқарадилар. С. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

Оржоникидзе районидаги Хрущев номли колхознинг ўртоқ Убайдулла Қурбонов бошлиқ бригадаси далаларида пахта йиғим-терими авж олдириб юборилди. Бригаданинг чевар теримчиларидан Р. Маҳкамбоева ҳар куни 300—350 килограммга етказиб «оқ олтин» ҳосили териб олмоқда. Суратда: бригада табелчиси ўртоқ Маъмуржон Олимжонов Маҳкамбоева терган пахтани қабул қилиб олаётир.

А. Абалян фотоси.

МАШИНАДА 10 МИНГ ТОННА

Яқинда Бўка райони механизаторларининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш қатнашчилари бу йил 8500 гектар ердан 10 минг тонна «оқ олтин»ни машиналар билан териш юзасидан юксак мажбурият олдилар.

Йиғилишда «Ленин йўли» колхозининг донгдор механик-ҳайдовчиси Мария Ковалева «ХВС—1,2» агрегати билан 250 тонна пахта теришга сўз берди.

Шунингдек Ленин номли колхознинг Хосият Мавлонова, Мичурин номли колхознинг Николай Ульченко, «XIX партсъезд» колхозининг Турғунбой Ботиров, Ильич номли колхознинг Холиқберди Эгамбердиев сингари механик-ҳайдовчилари ҳам сўзга чиқиб, мавсумда 200—250 тоннадан пахта териб, хирмонга тўкишга аҳд қилганликларини билдирдилар.

А. МУСАЕВ.

КЕКСАЛАРНИНГ ВАТАНПАРВАРЛИК ТАШАББУСИ

ТЎЙТЕПА, («Тошкент ҳақиқати» мухбиридан). Ўрта Чирчиқ районидаги колхозларда, район ва қишлоқ марказларида яшаб, кексаликнинг гаштини сураётган отахонлар бекор юришни эп кўрмадилар. Улар экиш кампанияси олдидан тўпланишиб колхозларга чиқиб ишлашни, мўл ҳосил етиштириш, Ватанимизга 3 миллион 200 минг тонна пахта етказиб беришга ўз ҳиссаларини қўшишга қарор қилдилар. Ватанпарвар кексаларнинг кўпчилиги қўлларига кетмон олиб ғўза парваришида актив қатнашди, бригада, звеноларда сувчи бўлиб ишлашди. Айримлари звеноларга бошчилик қилдилар. Улар баҳорда, саратоннинг жазирама иссиғида ҳам далада фидокорона меҳнат қилдилар.

Пўлат ота Карл Маркс номли колхозда звенога бошчилик қилди. У, гектаридан 30 центнердан пахта етиштириш мажбуриятини олган эди. Пўлат ота раҳбарлик қилган звенода мўл ҳосил етиштирилди. Звено гектаридан 30 эмас, балки 35 центнердан «оқ олтин» топширишни мўлжаллаяпти.

Кексалар ташаббуси традицияга айланди. Сталин номли, Энгельс номли колхозларда яшовчи, Тўйтепа посёлка Советида истиқомат қилувчи кексалар ёзги клубга тўпландилар. Улар пахта йиғим-теримини муваффақиятли ўтказиш масаласини муҳокама қилдилар.

Минбарга Сталин номли колхоздан Содиқ ота Наимов чиқади.

— Мен тўрт йилдан буён ишламай, қариялик гаштини суриб юрар эдим, — деди у. Партиямиз халққа мурожаат қилиб, унумли меҳнат қилиш ва муваффақиятларимизни янада кўпайтиришга чақирди. Биз кексалар ҳам четда қолишимиз мумкин эмас. Колхозчилар ёз бўйи меҳнат қилиб, мўл ҳосил етиштирдилар. Эндиликда ҳосилни нобуд қилмай тезроқ йиғиб-териб олиш ва партиямиз съездини Ватанга кўплаб пахта топшириш билан кутиб олиш керак. Мен бу йил 3 тонна пахта териб беришга аҳд қилдим. Ваъдамнинг устидан чиқаман ва Қорабой ота Исаевни социалистик мусобақага чақираман.

Қорабой ота чақириқни қабул қилиб, Содиқ ота билан самимий қўл олишади.

Минбарга бирин-кетин кексалар кўтарилади. Навбатдаги сўзни Чиғириқ посёлка Советида яшовчи ўртоқ Н. Рустамова олади.

— Мен уй-рўзғор иши билан шуғулланаман. Бешта болам бор. Ўтган йили кўплар қатори далага чиқиб 3 тонна пахта териб бердим. Бу йил эса беш тонна пахта, 3 тонна кўсак териб беришга сўз бераман.

Пенсионер Тошпўлат ота Худойназаров, Устон ота Абдураззоқов, Ҳожи ота Мадкаримов каби ватанпарвар кексаларнинг чин юракдан айтган сўзларини йиғилиш аҳли қизғин маъқуллади.

Кексалар район меҳнаткашларига мурожаат қилдилар. Меҳнатга қобилиятли ҳар бир кишини пахта йиғим-теримига кўмаклашишга чақирдилар.

Бектемир, Чиғириқ посёлка Советлари, бошқа қишлоқ Советлари марказларидаги кексаларнинг ҳам йиғилишлари бўлиб ўтди. Улар теримнинг дастлабки кунлариданоқ уюшқоқлик билан далага чиқиб, пахта теримида актив иштирок этмоқдалар.

МЎЛ-КЎЛ ОЗУҚА БАЗАСИ ЯРАТИЛДИ

Оҳангарон районидаги «Тошкент» наслчилик совхозининг Серго бўлимига қарашли ўртоқ И. Ашуров бошлиқ ем-хашак тайёрлаш бригадасининг ишчилари бу йил чорва моллари учун мустаҳкам ем-хашак базаси яратишга астойдил киришган эдилар. Социалистик мусобақа авж олдирилди. Мусобақа натижалари қувончли бўлиб чиқди. 152 гектар ердаги маккажўхоридан 2600 тонна силос бостирилди.

Бригадада беда ҳосилдорлигини оширишга ҳам йил сайин катта эътибор бериб келинаяпти. Ҳозиргача 201 гектар ердаги беда ҳосили 3 марта ўриб олиниб, 2164 тонна хашак ғарамланди. Табиий пичандан эса 307 тоннадан ортиқ хашак тайёрланди.

Совхознинг бу бўлимида 300 бош қорамол, 83 бош чўчқа бор. Бу ерда ҳозиргача жамғарилган ем-хашак базаси ана шу чорва моллари учун қиши билан бемалол етади.

Т. ШЕРАЛИЕВ.

ПАХТАНИ МАШИНА БИЛАН ТЕРИШНИ НАМУНАЛИ ЎТКАЗАЙЛИК

МАҚОЛА ОБЛАСТЬ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК НОВАТОРЛАРИ ВА МУТАХАССИСЛАРИ КЕНГАШИ АЪЗОЛАРИНИНГ ТАВСИЯСИГА МУВОФИҚ БОСИЛМОҚДА

КПСС Программасининг проектида айтилганидек, қишлоқ хўжалигини юксалтиришнинг ва мамлакатнинг қишлоқ хўжалик маҳсулотларига ўсиб бораётган эҳтиёжларни қондиришнинг асосий йўли — ҳар томонлама механизациялаш ва нэчил интенсивлашдан иборатдир.

Мамлакатнинг асосий пахта базаси бўлган Ўзбекистон шароитида ҳосил йиғим-теримини механизациялаш ҳозирги вақтда алоҳида аҳамиятга эгадир. Республикамиз пахтакорлари бу йил камида 600 минг тонна пахтани машиналар билан териш мажбуриятини олганлар. Бу мажбурият республика механизаторларининг III съезди томонидан яна бир карра тасдиқланди.

1959 ва 1960 йилларда пахтани машина билан териш тажрибаси шуни кўрсатдики, пахта териш машиналарига тўғри муносабатда бўлинган, уларнинг ишлаши учун зарур даражада шарт-шароитлар вужудга келтириш ҳақида ғамхўрлик қилинган жойларда пахта териш машиналарининг иш кўрсаткичи юксак бўлди, теримда меҳнат унумдорлиги икки-икки ярим баравар ошди, ҳосил йиғим-терими муддатлари қисқарди, терим ишларининг таннархи камайди.

Пахта териш машиналарининг муваффақиятли ишлашини таъминлаш учун ғўзани машина теримига мослаб парвариш қилиш зарур.

Ғўзанинг ғовлаб кетиши ва ётиб қолишининг олдини олиш, ҳосилнинг етилишини кечиктирмаслик учун ўсимлик ривожланишининг сўнгги даврида уни бир меёрда суғориш режимига риоя қилиш керак. Айниқса, ер ости сувлари юза жойлашган ерларда суғоришни ўз вақтида тўхтатиш муҳим аҳамиятга эгадир.

Ғўза эгат ташлаб суғорилган далаларда пахта териш машиналарининг ишлаши учун яхши шароит яратиш мақсадида охирги марта трактор культивацияси ўтказганда ҳар бир қатор орасидан жўяк олиш лозим. Жўякларни бир хил чуқурликда қатор орасининг қоқ ўртасидан олиш керак. Айниқса, охирги марта культивация ўтказганда тупроқни майин қилиб юмшатиш лозим.

Пахтаси машина билан териладиган далаларни бегона ўтлардан тозалашга алоҳида эътибор бериш зарур. Агар дала ўтдан тозаланмаса, машина унумсиз ишлайди, терилган пахтанинг сифати пасаяди.

Машина теримининг муваффақияти пахтанинг ўз вақтида ва кийғос очилишига боғлиқ. Терим олдидан ғўза баргини тўкиш муддатини тўғри аниқлашнинг аҳамияти, айниқса, каттадир. Ғўзанинг баргини тўкиш муддатлари новаторлар кенгаши ва қишлоқ хўжалик мутахассислари томонидан белгиланиши зарур. Пахта териш машиналари ғўза баргини тўкиш иши сифатли ўтказилган ва теримни бошлаш олдидан ҳар бир тупдаги кўсакларнинг кўпчилик қисми очилган участкаларда юксак унум билан ишлайди.

Пахта териш машиналарининг унумли ишлашига эришмоқ учун дефолиациядан кейин ғўза баргининг камида 75 проценти тўкилишини таъминлаш зарур.

Пахтаси машина билан теришга ажратилган карталарнинг агрегат қайтадиган жойларини текислаш, машинанинг бункеридаги пахта тўкиладиган майдончаларни тозалаш, ўқариқларни кўмиш, машина пахта тўкиладиган майдончаларга келадиган йўлларни созлаш даркор. Бу ишлар кўнгилдагидек бажарилмаса пахта териш машиналарининг нормал иш режими бузилиши ва натижада машинада терилган пахтанинг сифати кўп даражада ёмонлашиши мумкин.

Пахта териш машиналари ремонтининг сифатини алоҳида текшириб кўриш керак. Ремонт давомида, тайёрланган машиналарни қабул қилиб олиш вақтида шпинделлар, уларнинг опорлари, тескари айланадиган колодкалар, редукторлар, кардан валлари, вентиляторлар трубопроводларнинг аҳволини синчиклаб текшириб кўриш зарур.

Машиналарни механик-ҳайдовчиларга бириктириб қўйишни тезроқ тугаллаш ва теримни бошлаш олдидан улар билан тажриба алмашиш, машина терими усталари иш усулларини ўрганиш юзасидан семинарлар ташкил этиш керак.

Ҳар бир колхоз ва совхозда белгиланган тартибга мувофиқ механик-ҳайдовчиларга ҳосилини ўзлари терадиган участкалар билан танишиш, машиналарни созлаш, регулировка қилиш ва мойлаш учун, айтайлик, бир ҳафта вақт берилиши лозим.

Турли хил схемадаги пахта териш машиналарини ишлатишни ўрганиш натижаси йиғим-терим даврида ишчи кучларидан бир текис фойдаланиш учун қуйидаги тартибга амал қилиш лозимлигини кўрсатди:

терим олдидан ғўза баргларини тўкиш;

а) биринчи машина теримини кўсакларнинг 55—60 проценти очилганда;

б) иккинчи машина теримини кўсакларнинг қўшимча равишда яна 25—30 проценти очилганда ўтказиш;

ғўзани совуқ ургач, ҳосилнинг қолган қисмини СКН-4М кўрак териш машиналари билан териб олиш;

пахта ерга кам тўкилганида ва ҳаво қуруқ келганида эса кўрак механизмлар билан йиғиб олинганидан кейин ҳосилнинг ерга тўкилган ва ғўза тупларида қолган қисмини иккинчи машина теримидан кейин қўл билан бир марта териб олиш лозим.

Ҳар бир бригада, совхознинг бўлими ва умуман хўжалик бўйича пахтани машина билан териш юзасидан иш планларини ўз вақтида тузиш муҳим аҳамиятга эга. Иш планини тузганда пахта териш машиналаридан фойдаланиш соҳасидаги илғор тажрибани ва прогрессив методларни кенг қўлланишга эътибор берилиши лозим.

Ерга тўкилган пахтани икки ва уч қайта теришни планлаштирмаслик керак. Машина билан териладиган пахтанинг сифати юқори бўлишини ва ғўза тупларида тўкиладиган пахтанинг миқдорини минимум даражага келтиришни таъминлаш зарур.

Машина теримига ажратилган далалардаги пахтани қўл билан теришга йўл қўйиш қатъиян мумкин эмас, чунки бу пахта териш машиналаридан фойдаланишнинг аҳамиятини камайтиради ва пахта териш машиналари учун иш фронти торайяди.

Айрим жойларда баъзи бир кишилар пахта териш машиналари гўё юқори ҳосилли участкалардаги пахтани тера олмайди, деб исботлашга ҳануз уриниб келмоқдалар. Тажриба бу фикрнинг бутунлай нотўғри эканлигини кўрсатди. Мавжуд пахта териш машиналари гектаридан 40 центнергача ҳосил олинаётган участкаларда юқори унум билан ишлаганига тааллуқли кўпгина мисоллар келтириш мумкин.

Пахта териш машиналарини ишлатишни тўғри ташкил этиш улардан унумли фойдаланишнинг энг муҳим факторларидан биридир.

Пахта териш машиналарининг группа бўлиб ишлаши энг кўп фойда беради. Пахтани машина билан терган вақтда ёрдамчи ишларни механизациялашнинг ҳозирги мавжуд даражасида ҳар бир группада тўрттадан то олтитагача пахта териш машинаси бўлиши мақсадга мувофиқдир.

Тажрибали механиклар орасидан танлаб тайинланган группа раҳбари териш аппарати ишининг сифатини кузатиб боради, агрегатларни регулировка қилишда, шунингдек машинанинг ишидаги камчиликларни тугатишда механик-ҳайдовчиларга зарур ёрдам кўрсатади. У пахта териш машиналарига хизмат қилаётган устахоналар ва автопередвижкалар билан алоқа қилиб туради, машиналарни бир участкадан иккинчи участкага кўчириш, пахтани бўшатадиган жойларни танлаш билан боғлиқ бўлган ва бошқа оператив масалаларни ҳал қилади.

Пахта териш машиналарининг ишини ташкил қилиш ва уларга хизмат кўрсатишнинг юқорида кўрсатилган системаси кейинги уч йил мобайнида «Малик» ва 1-«Боёвут» совхозларида синаб кўрилди.

Группага бириктириб қўйилган машиналар йирик ёки майдони кичик бўлса ҳам бир-бирига ёндош участкаларда ишлаши лозим.

Катта бир участкада бир неча машина ишлаганида эгасизлантириш ва бошқа камчиликлардан қочиш мақсадида ҳар бир механик-ҳайдовчига икки-уч кун ишлаш учун етадиган алоҳида загон ажратиб бериш лозим. Бунда машиналар ишининг сифати устидан аниқ контроль олиб боришни ташкил этиш даркор. Механик-ҳайдовчи пахтаси териб бўлинган участкани бригадирга топширишни ва шундан сўнггина бошқа участкага ўтиши лозим.

Айрим хўжаликларда пахта териш машиналаридан тўла фойдаланиш мақсадида механик-ҳайдовчиларнинг икки сменада ишлаши ташкил этилади, терим то қош қорайгунча давом эттирилади. Бунинг учун машиналар электр чироқлари билан таъминланади. Теримни ана шу хилда ташкил қилиш методини кенг оммалаштириш керак.

Пахта териш машинаси ишининг унуми ва сифати агрегатнинг ғўза қатор ораларидан юриш схемасига тўғридан-тўғри боғлиқдир. СХМ-48М, СХМ-48 ва ХВС-1,2 машиналарида териш аппаратлари чап томонга осилган. Териш аппаратларининг бу хилда жойлаштирилиши ана шу машиналарнинг чап томондан қайтишини қулай бўлишини назарда тутади. Чап томонга ҳаракат қилганда машинанинг ҳайдовчиси учун далани яхшироқ кўриш имконияти туғилади ва у машина қатор орасига кирганда ғўза туплари териш аппаратига тўғри келишини аниқ кузатиб боради. СХС-1,2 машинаси эса хоҳлаган томонга қайтиш учун мослаштирилган.

Пахта териш машинаси бир ёки икки қатор ғўзадаги пахтани терган ҳолда, пахтаси терилмайдиган қаторларни олдинги ғилдираклар орасидан ва уларнинг ёнидан ўтказиб бориб, олти қаторга тегиб ўтади. Шу сабабли пахта териш машинасининг ҳар бир бориб келиш схемаси пахтаси терилган қаторлар териш аппаратининг ўнг томонида қоладиган қилиб белгиланиши лозим. Бу ҳолда машинанинг ўнг тарафдаги олдинги ғилдираги пахтаси терилган қатор орасидан юради ва пахтани ерга тўкмайди.

Пахта териш машинаси ҳаракат қилганида навбатдаги қатор орасига киритиш учун уни қисқа қайтариш ва айни вақтда бекорга кўп юритмаслик керак.

ХВС-1,2 машиналари учун қуйидаги иш тартиби билан қатор орасига киришнинг тубандаги комбинациялаштирилган схемаси тавсия этилиши мумкин:

Пахта участкасида 40 қатор санаб ажратилади, 20- ва 40-қаторлар машина биринчи марта кирган томоннинг қаршисига қозиқчалар қоқиб белгилаб қўйилади;

теримни пайкалнинг ўнг бурчагидан бошлаш ва чап томонга қараб айланган ҳолда давом эттириш керак.

1-цикл. Машина 1 — 2-, 19 — 20-, 3—4-, 17—18-, 5—6-, 15—16- ва 7—8-қаторлардаги пахтани терган ҳолда, уч ярим марта айланиб келади.

2-цикл. Машина 7- ва 8-қаторлардаги пахтани териб, иккинчи участканинг этагига ўтади, 39- ва 40-қаторларга киради ва сўнг уч марта айланиб ўтиб 20—21-, 37—38-, 23—24-, 35—36-, 25—26- ва 33—34-қаторлардаги пахталарни теради.

3 цикл. Машина сўнгги уч марта киришда 9—10-, 31—32-, 11—12-, 29—30-, 13—14- ва 27—28-қаторлардаги пахтани теради.

Машина 27 — 28-қаторлардаги пахтани териб бўлгач, ўнгга бурилади ва навбатдаги участка пахтасини теришни бошлайди.

Машина ҳаракат қилган вақтда, навбатдаги участкага ўтишни ҳисобга олмаганда, ҳамма вақт чап томонга бурилади.

Бошловчи ғилдирак ҳамма вақт ёнбошдаги қатор орасидан ёки селлка юрган 3-ва 4-қаторлар орасидан юриши лозим.

Агрегатларга қараш қоидаларига қатъий риоя қилинганидагина пахта териш машиналарининг юқори унумли ва сифатли ишлашига эришиш мумкин. Уларни ҳамма вақт соз ҳолда сақлаш, машинанинг барча техник имкониятларидан тўла фойдаланишга эришган ҳолда, барча созлаш ҳамда регулировка ишларини ўз вақтида ва усталик билан ўтказиш керак. Механик-ҳайдовчилар бир хил шароитдаги пайкалда ишлаганлари ҳолда, турли хил натижага эришадилар. Бунда машинанинг механизмларини яхшилаб созлаш ва регулировка қилиш, машинани усталик билан бошқариш катта роль ўйнайди.

Шу сабабли пахта териш машиналарини техник жиҳатдан созлаш тартиби устида жиддий ўйлаб кўриш, шунингдек ҳар бир колхоз ва совхозда энг яхши механик-ҳайдовчиларнинг агрегатларни созлаш, регулировка қилиш ва бошқариш соҳасидаги тажрибасини кенг оммалаштириш зарур.

Кўпчилик пахта тайёрлаш пунктларида қуритиш-тозалаш цехлари барпо этилганлиги пахтани машина билан теришда узлуксиз иш жараёнини вужудга келтирадиган поток методини кенг қўлланиш имкониятини беради.

Поток методида пахтани ортиш ва тушириш каби кўп меҳнат талаб қиладиган ёрдамчи ишларни ва пахтани қоп-қанорсиз ташишни механизациялаштириш амалга оширилади.

Поток методини қўлланиш терилган пахтани қуритиш ва тозалаш, транспортга ортиш ва тушириш ҳамда ташиш ишларига қилинадиган сарфи-харажатларни кўп даражада камайтиради.

Мана шу сабабли поток методини қўлланишни кенг равишда ёйиш лозим. Бунда пахта машинанинг бункеридан тўғридан-тўғри ўзи ағдарадиган трактор прицепига ортилади, қоп-қанорга тиқилмайди, даладан бевосита тайёрлаш пунктларига олиб келинади.

Кўракни кўрак териш машинаси билан йиғиб олишга ғўза тупларида пишмаган кўраклар деярлик қолмаганидан кейин киришиш лозим. Айрим участкаларда терим навбати пайкалнинг машина теримига тайёрланганлигига қараб колхоз ёки совхоз бўлимининг агрономи томонидан белгиланади.

Ишонч билан айтиш мумкинки, машина теримига синчиклаб тайёргарлик кўриш ва пахта териш машиналаридан фойдаланишни усталик билан ташкил этиш колхоз ва совхозларда пахтани машина билан териш юзасидан олинган мажбуриятни муваффақиятли бажариш имконини беради.

М. М. ОДИЛОВ,
САИМЭ директори.
М. С. ҒАНИЕВ.
САИМЭ директорининг ўринбосари.
Д. М. ШПОЛЯНСКИЙ.
САИМЭ бўлимининг мудири техника фанлари кандидати.
Д. М. МОЛЧАНОВ.
область қишлоқ хўжалик бошқармасининг бошлиғи.
А. И. РУЦКИЙ.
область совхозлар трестининг бошқарувчиси.
Г. И. НАДЖАПОВ.
«Узсельхозтехника» область бирлашмаси бошлиғининг ўринбосари.

ФЕРМАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ОРЖОНИКИДЗЕ. Аҳолига мўл-кўл чорвачилик маҳсулотлари етказиб бериш учун курашаётган Ленин номли колхоз чорвадорлари давлатга 223 тонна гўшт сотиб, йиллик планни ошиғи билан бажардилар.

У. Ниёзов.

ЧИНОЗ. «Қизил Октябрь» колхозининг чорвадорлари ҳозиргача 2 минг тоннадан ортиқ силос бостирдилар. Шунингдек 280 тонна пичан, 1600 тонна беда ҳам тайёрлаб қўйилди. **Ғ. Турсунхўжаев.**

КАЛИНИН. Собир Раҳимов номли колхознинг паррандачилари 1200 товуқдан 11 минг ўрнига 13 минг дона тухум олдилар. Тухум тайёрлаш йиллик плани муддатидан илгари ортиғи билан бажарилди.

Шу колхознинг маккажўхорикорлари 70 гектар ердаги маккажўхорини ўриб олиб, 3100 тонна силос бостирдилар.

Т. Жўраев,
А. Эшматов.

БОСИЛМАГАН ХАБАРЛАР ИЗИДАН

ЙЎЛОВЧИЛАР ТАЛАБИ ҚОНДИРИЛДИ

«Чопонота маҳалласи Беруний майдонидан 6 километр узоқликда жойлашган. Бу ерда аҳоли зич. Унинг кўпчилиги пойтахтимизнинг турли корхоналарида ишловчи ишчи, хизматчилар, олий ва ўрта ўқув юртларида ўқувчи студентлардир. Лекин нима сабабдандир кейинги ойларда «Чопонота-Беруний майдони» маршрутида қатнаб турган автобусларнинг сони камайиб кетди. Шунинг учун автобусга тушиш жуда қийин бўлиб қолди».

Бир группа ишчи, хизматчилар қўл қўйиб, редакцияга юборган хатда шулар айтилган эди.

Тошкент шаҳар автобуслар трестининг бошқарувчиси ўртоқ И. Здрайковскаянинг редакцияга хабар қилишича, текшириш ўтказилганда хатда кўрсатилган фактлар тасдиқланган.

Йўловчиларнинг талабини қондириш учун автобуслар сони 6 дан 8 тагача кўпайтирилган. Дам олиш кунлари пассажирларнинг кўплигини ҳисобга олиб, қўшимча яна 2 та машина ажратиладиган бўлган.

Автобусларнинг нормал қатновини таъминлаш ва контроллик қилиб туриш вазифаси 3-автопаркнинг эксплуатация бўлими бошлиғига юклатилган.

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

РОСТОВ-ДОНДА ДУРАНГ

Ўтган якшанба куни «Пахтакор» футболчилари Ростов-Дон шаҳрида армия спорт клуби командаси билан мамлакат биринчилиги мусобақасини ўтказдилар. Ўйин 2:2 ҳисоби билан дуранг бўлди. Тошкентликлардан иккала тўпни ҳам Г. Красницкий киритди. «Пахтакор» 21 учрашувдан сўнг 24 очко тўплади. Командамиз навбатдаги матчни 15 сентябрда ўз майдонида ўтказади. Бунда «Пахтакор» Тбилиси футболчиларини қабул қилади.

* * *

«Олтин ўнлик»даги бошқа командаларнинг кейинги турдаги учрашув натижалари қуйидагича бўлди: «Торпедо» — «Спартак» (Ереван) — 1:1, «Авангард» — «Спартак» (Москва) — 0:1, «Локомотив» — ЦСКА — 4:0, «Динамо» (Тбилиси) — «Динамо» (Киев) — 0:1.

ФИНАЛДА ҚАТНАШАДИЛАР

Тошкент Округ офицерлар уйи паркида шахмат бўйича марказий «Спартак» жамияти физкультура коллективлари биринчилиги учун ярим финал матч учрашуви бўлиб ўтди. Тошкент командаси шаҳар ижроия комитети маиший хизмат бошқармаси шахматчилари спорт мастери Л. Баренбаум, биринчи разрядли Х. Исматов, Д. Миноваров, Р. Иванов ва В. Бородкиналардан иборат составда қатнашди. Қирғизистон ССР командаси Фрунзе шаҳридаги 1-босмахона коллективи спортчиларидан ташкил топган эди. Матч 6:4 ҳисоби билан тошкентликлар фойдасига ҳал бўлди. Бу ғалаба билан тошкентликлар «Спартак» жамиятининг финали мусобақасида қатнашиш ҳуқуқини олдилар. Финал ўйини 9 сентябрда Кисловодск шаҳрида ўтказилади.

Шунингдек, маданият ходимлари Тошкент область касаба союзлари шашкачилар командаси (Хейф, Ёқубов, Ютландов, Эсамбоев, Иванова) ҳам «Спартак» жамияти биринчилиги учун бўладиган финал мусобақада иштирок этиш ҳуқуқига эга бўлди. Шашкачиларимиз Бобруйск шаҳрида (Белоруссия ССР) куч синашадилар.

С. ЮТЛАНДОВ.

БИРИНЧИЛИК ОЛДИДАН

СССР биринчилиги учун «Б» классида қатнашадиган пойтахтимизнинг «Текстильщик» командаси ватерполистлари Ашхободда бошланадиган мусобақалар олдидан қардош республика спортчилари билан куч синашиб кўрдилар. Биринчи контроль учрашув Фрунзе шаҳар «Меҳнат резервлари» ватерполистлари билан ўтказилди. Спортчиларимиз «А» классида қатнашиб келаётган бу команда устидан 19:7 ҳисоби билан ғалаба қозондилар. Жуда кучли «Буревестник» (Минск) командаси ҳам ўртоқлик учрашувида 2:3 ҳисобида тошкентликларга ютқазиб қўйди.

Л. ПЬЯНЦЕВ.

Ўтган шанба ва якшанба кунлари пойтахтимизнинг Сталин номидаги маданият ва истироҳат боғида ўтказилган «Дўстлик карнавали»га Тошкентнинг минг-минглаб йигит-қизлари қатнашди. Боғнинг ҳамма жойида кўнгил очар ўйин-кулгилар, қувноқ ашула-рақслар авжига чиқди. Карнавал қатнашчилари учун қизиқарли томошалар кўрсатилди. Суратда: карнавал оқшомида кўлда сайр.

А. Абалян фотоси.

ТАБИАТШУНОС БЛОКНОТИДАН

Чаён ўтининг фойдаси кўп

Чаён ўти — кўп йиллик ёввойи ўсимлик бўлиб, унинг баландлиги 1,5 метргача боради. Чаён ўтининг поя ва барглари қичитқи тукчалар билан қопланган. Шунинг учун уни ушлаганда одамнинг қўли қичишади. Бунга сабаб, ўсимликнинг таркибида чумоли кислотаси борлигидир. Бу ўсимлик ариқ ва дарё соҳилларида, булоқ атрофларида кўплаб учрайди. У областимиздаги Бўстонлиқ, Оҳангарон ва бошқа районларининг тоғ олди қисмларида кенг тарқалган.

Чаён ўтининг аҳамияти катта. Ундан ҳар хил мақсадлар учун фойдаланса бўлади. Баргидан тайёрланган препаратлар халқ медицинасида кўп касалликларни, жумладан, қон тупириш ва ошқозон касалликларини даволаш, қон тўхтатиш, сийдикни ҳайдашда қўлланилади. Баргида чумоли кислотаси кўплиги сабабли ундан ревматизмни даволашда фойдаланса ҳам бўлади. Ветеринарияда эса гангрен ва бошқа касалликларни даволашда қўлланиш мумкин.

Чаён ўтидан рангли хлорофилл олинади. Бу модда фармацевтика, озиқ-овқат ва парфюмерия саноатида ишлатилади. Илдизидан сариқ, баргидан яшил бўёқ олинади. Шунинг учун чаён ўти бўёқ саноати учун ҳам керак.

Чаён ўтидан сифатли силос тайёрлаш мумкин. Бунинг учун ўсимликка бирозгина сут кислотаси қўшилади. Тайёрланган силос қорамоллар учун жуда яхши озуқа ҳисобланиб, уларнинг сутини кўпайтиради. Бу ўсимлик товуқларни сертухум қилади.

Чаён ўти поясидан узун, ялтироқ, юмшоқ ва намга чидамли бўлган тола олиш мумкин. Бу тола арқон, балиқ овлаш сеткалари, қопорлар тайёрлаш, сифатли қоғозлар ишлаб чиқариш учун қимматбаҳо хомашё ҳисобланади.

Унинг барг ва поялари гуллаш даврида (июнь—июль ойлари) қўлқоп ёрдами билан териб олинади ва қуритилади.

Чаён ўтининг юқоридаги яхши хусусиятларини ҳисобга олиб, ундан кенг фойдаланишни йўлга қўйиш керак.

К. ҲОЖИМАТОВ,
К. ҲУСНУДДИНОВ.
Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Ботаника институтининг илмий ходимлари.

* Ғарбий Берлинда иғвогарлик ҳаракатларига хотима берилсин! * *Герман Титов ГДРнинг азиз меҳмони* * Бутун дунёда тинчликни ҳимоя қилиш учун кўрилган муҳим чора.

СОВЕТ ҲУКУМАТИНИНГ НОТАСИ

МОСКВА, 3 сентябрь. (ТАСС). АҚШ, Англия ва Франция ҳукуматларининг 26 августдаги нотапарига 2 сентябрда СССР Ташқи ишлар министрлиги айни мазмундаги жавоб ноталарини юборди. Ғарб давлатларининг ноталарида Германиядаги контроль кенгашининг қарори билан Ғарб давлатларига Берлинга учиб бормоқ учун ҳаво йўлакларидан чексиз фойдаланиш ҳуқуқи берилган деб, даъво қилинган эди.

Совет Ҳукуматининг АҚШ ҳукуматига юборган нотасида айтиладики, ҳаво йўлакларида авиация воситаси билан одамларни коммерция мақсадида контролсиз юк ташиш ёки уч давлат оккупация маъмуриятининг хизматида бўлмаган немис ходимларини ёхуд шахсларни шу йўлаклар орқали ташиб ўтиш, айниқса Ғарбий Германия реваншчиларини ва милитаристларини ташиб ўтиш тўғрисида тўрт давлатнинг контроль кенгаши ҳеч қандай қарор қабул қилган эмас ва бундай қарор умуман йўқ.

СССР ҳукумати, дейилади нотада, ҳозирги вақтда Ғарбий Берлинда оккупациячилик функциясини Англия ва Франция ҳукуматлари билан биргаликда амалга ошираётган АҚШ ҳукумати Германия Федератив Республикасининг бу шаҳардаги қонунсиз ва иғвогарлик ҳаракатларига хотима берсин деб талаб қилади. Нотада айтиладики, Ғарб давлатлари Берлиннинг тўрт давлат томонидан белгиланган статусини узоқ йиллар давомида бузиб келдилар, Ғарбий Берлинни Германия Демократик Республикасига, Совет Иттифоқига ва бошқа социалистик давлатларга қарши диверсиячилик, жосуслик, спекуляция ва бошқа қўпорувчилик ишлари олиб бориладиган базага айлантирдилар.

Нотада шу нарса яна бир марта таъкидланадики, СССР ҳукумати Ғарбий Берлиннинг умуман ва жумладан Германия Федератив Республикаси билан халқаро алоқаларини чеклаб қўйиш ниятида эмас. Сулҳ шартномаси тузилганидан кейин Ғарбий Берлин эркин шаҳар сифатида ҳар бир мамлакат билан дипломатик, иқтисодий ва маданий алоқаларда бўлиш ҳуқуқига ва имкониятига эга бўлиб қолади. Бу ҳуқуқ Ғарбий Берлиннинг коммуникациялари қайси мамлакатларнинг территориясидан ўтадиган бўлса, шу мамлакатларнинг ҳукуматлари билан тузиладиган тегишли битимларга асосланилади.

Совет ҳукумати Ғарб давлатларини огоҳлантириб шуни айтдики, улар Германия Федератив Республикасининг Ғарбий Берлинда иғвогарлик ҳаракатларини давом эттиришларидан келиб чиқиши мумкин бўлган оқибатлар учун тўла жавобгардирлар.

Бизга фақат тинчлик керак

АҚШ жамоатчилиги Совет Иттифоқининг Германия масаласидаги позициясига катта қизиқиш билан қараётганлиги муносабати билан, Американинг «Кросскарренто пресс» нашриёти Новости матбуот агентлиги (АПН) томонидан тайёрланган ҳужжатлар тўпламини кўп нусхада босиб чиқарди.

Тўпламга СССР Министрлар Совети Раиси Н. С. Хрушчевнинг нутқлари, шунингдек Н. С. Хрушчев томонидан АҚШ президенти Ж. Кеннедига Венада топширилган эсдалик хати ҳамда Совет ҳукуматининг бошқа ҳужжатлари киритилган.

Тўплам Н. С. Хрушчевнинг «Америка китобхонларига» ёзган сўз боши билан чиқарилган. Сўз боши алоҳида брошюра қилиб ҳам нашр этилди. (АПН).

Болгария ҳукуматининг баёноти

СОФИЯ, 3 сентябрь. (ТАСС). Болгария халқи ва ҳукумати империалистик давлатларнинг тобора авж олдирилаётган ҳарбий тайёргарликлари натижасида жаҳонда вужудга келган вазиятни равшан англаганлари ҳолда, Совет Иттифоқи мудофаа қобилиятини янада мустаҳкамлаш, агрессия ва уруш кучларини жиловлаб қўйиш, СССР да ядро қуроли синовларини ўтказиш зарурлиги асослаб берилган Совет ҳукумати Баёнотини чуқур тушуниб кутиб олдилар ва уни сўзсиз қўллаб-қувватлайдилар, дейилади Болгария Халқ Республикаси ҳукуматининг Болгария Телеграф агентлиги эълон қилган баёнотида.

Совет ҳукуматининг бу ҳужжати, дейилади баёнотда, унинг тинчликсеварлик сиёсатини исботлайдиган янги далилдир. Буни тинчликни самарали ҳимоя қилиш, энг қимматли нарсани — ер юзидаги миллион-миллион кишиларнинг ҳаётини сақлаб қолиш зарурати тақозо қилади.

Г. С. Титовнинг Берлинда бўлиши

БЕРЛИН, 3 сентябрь. (ТАСС). Кеча кечқурун Германия Демократик Республикасининг Фанлар академияси ва Гумбольдт номидаги Берлин университети Берлин ратушаси биносида немис олимларини қаҳрамон космонавт Г. С. Титов билан учраштирди. Республиканинг етакчи фан арбобларидан бир неча юз киши залда тўпланди. Учрашувда Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Вальтер Ульбрихт, СССР нинг Германия Демократик Республикасидаги элчиси М. Г. Первухин ҳозир бўлдилар.

Германия Демократик Республикаси Фанлар академиясининг президенти В. Хартке ва Берлин университетининг ректори К. Шредер қисқа табрик нутқлари билан космонавтга мурожаат қилдилар.

Мажлис аҳли Г. С. Титовнинг нутқини зўр эътибор бериб тинглади. Г. С. Титов космик учишларни тайёрлашда КПСС Марказий Комитети ва шахсан Н. С. Хрушчев етакчи роль ўйнаганликларини уқтириб ўтди. Сўнгра Г. С. Титов Ер курраси атрофида учганлиги тўғрисидаги ўз таассуротларини айтиб берди ва шу учиш давомида ҳосил қилинган илмий натижалар ҳақида ҳикоя қилди.

Медицина фанлари доктори профессор В. И. Яздовский совет олимларининг космик кемаларни учиришга қандай тайёргарликларини ўз нутқида батафсил гапириб ўтди.

Учрашувнинг охирида Г. С. Титов ва профессор В. И. Яздовский мажлис аҳлининг саволларига жавоб бердилар.

Номаъқул ҳаракатлар

ЛОНДОН, 2 сентябрь. (ТАСС). АҚШ, Англия ва Франция, яъни Ғарбий Берлиндаги оккупацион давлатларнинг ҳукуматлари традицион Лейпциг ярмаркасининг ўтказилишига халақит беришга ҳаракат қилмоқдалар. Бу ҳукуматлар Голландиянинг КЛМ авиация компанияси ва Бельгиянинг «Сабена» авиация компаниясига Германия Федератив Республикаси — Ғарбий Берлин ҳаво йўли бўйича самолетларнинг Лейпцигга учиши учун рухсат беришдан бош тортдилар. Бу ердаги журналистик доираларда шу муносабат билан, агар бу авиация компаниялари Лейпциг ярмаркаси билан қизиқувчи савдо-саноат аҳлини эмас, балки иғвогарлик мақсадида ўтказиладиган бирор навбатдаги «слёт»га қатнашчиларини Ғарбий Берлинга ташиганида эди, улар ҳаво йўлидан фойдаланиш учун муқаррар рухсат олган бўлур эдилар, деб киноя қилмоқдалар.

Икки хил рақам...
А. Грунин чизган расм
ТАСС фотохроникаси.

Редактор М. ҚОРИЕВ.

БУГУН ТОШКЕНТДА МЕДИЦИНА ХОДИМЛАРИНИНГ ЖАҲОН КОНФЕРЕНЦИЯСИ ОЧИЛАДИ

ХАЛҚАРО ЙИҒИН

Инсон учун энг аввало соғлиқ керак. Шу туфайли «Соғ танда соғлом ақл», «Тани соғлиқ — туман бойлик» дейди халқимиз. Бинобарин, турли касалликларга қарши кураш медицина ходимларининг муқаддас бурчидир. Бугун Тошкентда очилаётган медицина ходимларининг халқаро конференцияси ҳам инсон саломатлигини таъминлаш билан боғлиқ бўлган муҳим масалаларни муҳокама қилади. Бу жаҳон йиғинида, хусусан иссиқ мамлакатларда учрайдиган касалликларни йўқотиш бўйича тайёрланган кўпгина илмий докладлар тингланади.

Кўриниб турибдики, конференция программасига киритилган тематик докладларнинг аҳамияти жуда катта ва муҳимдир. Жаҳондаги қарийб 90 мамлакатдан медик олимларнинг қатнашиши бу йиғиннинг катта халқаро аҳамиятга эга эканлигини кўрсатиб турибди. Шу билан бирга конференция ишида Совет Иттифоқининг кўпгина шаҳарларидан атоқли медицина арбоблари, медик олимлар ҳам қатнашиб, илмий докладлар қиладилар.

Маълумки, республикамиз иқлими Совет Иттифоқининг иссиқ жанубида жойлашган Ўрта ва Яқин шарқ, Африка, Жанубий Америка каби мамлакатларнинг об-ҳавоси билан деярли бир хилдир. Иккинчидан, республикамизда учрайдиган кўпгина касалликларга қарши кураш чоралари иқлими иссиқ бўлган мамлакатларда тарқалган касалликларга қарши олиб борилаётган профилактик тадбирлар билан умуман ўхшаб кетади. Шунинг учун ҳам бу хил касалликларни тугатиш проблемасини ана шу иссиқ мамлакатлар медиклари ва фан арбоблари билан ҳамкорликда узил-кесил ҳал қилиш мақсадга мувофиқдир. Ана шулар эътиборга олиниб Тошкентда халқаро конференция чақиришга қарор қилинди.

Республикамиз медицина ходимлари бу йиғинга атрофлича ҳозирлик кўришди. Ўзбек олимларининг Ўзбекистонда безгак, чечак, гижжа, ришта ва бошқа юқумли касалликларни тугатиш йўлида олиб борилган профилактик тадбирлар ҳақидаги докладлари ҳам конференцияда муҳокама қилинади. Жумладан, СССР медицина фанлари академиясининг корреспондент аъзоси профессор Э. Отахонов, Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган фан арбоби профессор Л. Исаев ўртоқлар қўлга киритилган ютуқлар ҳақида гапириб берадилар.

Чиндан ҳам медицина фанининг юксалиши туфайли республикамизда безгак, чечак, гижжа, ришта касалликларини тугатиш борасида самарали ишлар қилинди. Ўтмишда Туркистон ўлкасида юқумли касалликлар кенг тарқалган эди. Совет ҳокимияти ўрнатилган дастлабки йиллардаёқ бу хил касалликларга қарши кескин кураш олиб борилди. Биз эндиликда мамлакатимизда, шу жумладан республикамизда юқорида айтилган касалликларнинг тамоман тугатилганлиги ҳақида фахр билан гапира оламиз.

Бироқ юқумли касалликлар ҳали тўла тугатилмаган мамлакатлар йўқ эмас. Чунончи, Осиё, Африка, Латин Америкасидаги кўпгина мамлакатларда безгак, ришта чечак касалликларидан кишилар ҳалок бўлаётганликлари ҳаммага маълум. Шимолий Родезия, Нигерия, Гватемала, Гана сингари мамлакатларда ҳам юқумли касалликлар кишилар учун офат бўлиб турибди. Шу туфайли бу касалликларнинг олдини олиш, уларга қарши кураш масаласи ҳозирда ҳам муҳим халқаро аҳамият касб этади. Бу масалани ҳал этишда, шубҳасиз Совет Иттифоқининг медик олимлари ҳам фаол иштирок этадилар.

Трахома, бўғма каби касалликлар ҳам инсон саломатлиги учун хавфлидир. Очиғини айтиш мумкинки, ҳозир биз бу хил касалликларни тугатиш арафасида турибмиз. Бу ҳол медицина фанининг беқиёс юксалаётганидан далолат бериб турибди.

СССР Соғлиқни сақлаш министрлиги, СССР Медицина фанлари академияси ва Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлиги томонидан ўтказилаётган конференция ўз ишини асосан уч секцияда олиб боради. Делегатларга тушуниш осон бўлсин учун докладлар конференция залининг ўзида радио орқали ўзбек, рус, инглиз, француз ва испан тилларида эшиттириб турилади.

Тошкентда ўтказиладиган медицина ходимларининг халқаро конференцияси жаҳон медицина фани тараққиётида муҳим босқич бўлади. Шунингдек, жаҳондаги турли мамлакатлар медицина арбобларининг ўзаро илмий алоқаларини мустаҳкамлашда ҳам шубҳасиз, ижобий роль ўйнайди.

Қ. ЗОИРОВ,
Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрининг ўринбосари.

Суратда: конференция қатнашчиларидан (ўнгдан) Эльми Ахмед Диале Осман (Сомали), Ю. С. Бобохонов (СССР) ва Эрнесто Анхель Молинелли (Аргентина) Тошкент давлат университетининг студентлари Р. Муҳаммадалиева ва У. Тўлагановалар билан суҳбатлашмоқдалар.

В. Лейзерович фотоси, (ЎзТАГ фотохроникаси).

ЗАРУР ҚАРОР

ПЕКИН, 3 сентябрь. (ТАСС). Совет ҳукуматининг ядро қуролининг экспериментал портлатишларини ўтказиш тўғрисидаги қарорини ишчилар, деҳқонлар ва хизматчилар — кўп миллионли жамики хитой халқи қувватламоқда ва маъқулламоқда. Хитой Халқ Республикасида бу қарорга бутун дунёда тинчликни ҳимоя қилмоқ учун кўрилган муҳим чора деб баҳо бермоқдалар.

Хитой ишчилари бутун хитой халқи билан бирга Совет ҳукуматининг ядро қуролининг экспериментал портлатишларини ўтказиш тўғрисидаги қарорини қатъиян қувватлайдилар, — дейилади умумхитой касаба союзлари федерациясининг раиси Лю Нин-ининг ВЦСПС раиси В. В. Гришинга юборган телеграммасида.

Бу қарор, дейилади телеграммада, бутун дунёда тинчликни сақлаш манфаатларига, ҳамма мамлакатлардаги халқларнинг манфаатларига мос бўлиб тушди, бу қарор уруш оловини ёқувчи империалистларнинг кўзини очиб қўйиши керак.

Хитой ишчилар синфи ва хитой халқи, деб ёзади Лю Нин-и, ҳамиша қардош совет халқи билан ёнма-ён туриб, ёппасига қуролсизланишни, ядро қуролини тақиқлашни батамом амалга оширмоқ учун агрессив урушларга қарши, бутун дунёда тинчликни ҳимоя қилмоқ учун курашадилар.

Хитойдаги турли жамоат ташкилотлари Совет ҳукуматининг тинчликни ҳимоя қилмоқ учун кўрган муҳим чораларини тўла равишда қувватламоқдалар. Хитой Халқ Республикасининг ёшлар ташкилотлари, СССР ҳукуматининг бу қарори империалистик уруш ишқибозларига оғир зарба беради деб айтмоқдалар. Шу ташкилотлар ВЛКСМ Марказий Комитетига ва Совет Иттифоқининг бошқа ёшлар ташкилотларига телеграмма юбориб, халқ Хитойининг ёшлари Америка империализми ўтказаётган агрессия ва уруш сиёсатига қарши, бутун дунёда тинчликни ҳимоя қилиш учун, ер юзидаги барча ёшларнинг ёрқин келажаги учун совет ёшлари билан биргаликда курашишга қаттиқ бел боғлаганлар дейилади.

Телевизор экранида

5 СЕНТЯБРДА

19.00. «Ёз таассуротлари». Мактаб ўқувчилари учун ўзбек тилида эшиттириш.
19.15. «Ҳаётга йўл». Мактаб ўқувчилари учун рус тилида эшиттириш.
19.55. Телевизион янгиликлар.
20.15. «Меҳнат гимни». Саноат ходимлари учун рус тилида эшиттириш.
20.40. «Буюк ишлар санъати». Ўзбек тилида эшиттириш.
21.00. Ўзбекистон композиторлари асарларидан концерт.
21.30. «Эзоп». Фильм-спектакль.

Тошкентнинг томоша залларида

КИНО

ҚИШКИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Украин рапсодияси — «ИСКРА», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).
Уч қават бахт — «МИР», «ЎЗБЕКИСТОН» (кундуз ва кечқурун).
Яширин жаннат — «ВАТАН» (кундуз ва кечқурун).
Айна — НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).
Бу воқеа Пеньковда бўлган эди — «ЎЗБЕКИСТОН» (кеч соат 8 ва 10 да).
Халат кийган аёл — «СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ КИНОТЕАТРЛАРДА:

Украин рапсодияси — КАФАНОВ номли (кеч соат 8 яримда), НАВОИЙ номли.
Баҳор — «ОКТЯБРЬ».
Айна — «ВАТАН».
Яширин жаннат — «ФЕСТИВАЛЬ».
Остравагача борадиган скорий поезд — КАФАНОВ номли (кеч соат 10 яримда).
Халат кийган аёл — ТЕЛЬМАН номли, ПУШКИН номли.
Уч қават бахт — «УДАРНИК».
Қизил елканлар — «ПОБЕДА».

Тошкентдаги 1-сон
ТЕМИР-БЕТОН БУЮМЛАР ЗАВОДИГА

бош механик, бош энергетик, бўлимининг инженери, 4, 5, 6-техника контроли бўлимининг бошлиғи, капитал қурилиш бўлимининг инженери, 4, 5, 6-разрядли слесарлар, арматурачилар ва бетончилар

керак

Заводская кўча, 49-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин.

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА
(қишки бино)

мавсумнинг очилиши

5, 6 сентябрда
МИРЗО УЛУҒБЕК

2-Ховост проезд, 77-уйда турувчи **Зарофат Исоқовна Пирмуҳамедованинг** Куйбишев шоссе, 23-уй, 14-корпусда турувчи Ғани Пирмуҳамедовдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Ленин район халқ судида кўрилади.

Бешёғоч кўча, 16-тупик, 4-уйда турувчи **Файзия Ҳуснутдиновна Мубораккова (Ҳисомутдинова)нинг** Қоратут кўча, Пермь тупик, 8-уйда турувчи Фавел Мубораковдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район халқ судида кўрилади.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»
4-БЕТ, 5 СЕНТЯБРЬ, 1961 ЙИЛ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («Ташкентская правда») — орган Ташкентского обкома и горкома Коммунистической партии Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Редакциямизнинг адреси: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26. РЕДАКЦИЯ БУЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — 26334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 29040, 140, Пропаганда бўлими — 136, Совет қурилиши бўлими — 136, Қишлоқ хўжалик бўлими — 29040, 135. Саноат ва транспорт бўлими, Адабиёт ва санъат бўлими ва Маданият бўлими — 34048, 132. Секретариат 34808, 50, 115. Маҳаллий ахборот бўлими — 29040, 135. Хатлар бўлими — 34048, 156. Эълонлар бўлими — 28142.

Р. 09309.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси.

Нашр. Б. 1675.